Ազգ
Azg
armenian daily

12 ՅՈՒՆԻՍ 2001 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 107 (2311)

Ամերիկայում մատաղ անողներին պատժում են

ԹԲԻԼԻՍԻ։ Կավկազպրեսի մի լրագրող պատմում է, որ վերջերս 4 վրացիներ Մ. Նահանգներում զոհ են դարձել «իրենց» ազգային սովորույթին։ Նրանք, բոլորն էլ Վրաստանի Սվանեթի շրջանից, Ֆիլադելֆիայի (ԱՄՆ) շուկայից ոչխար են գնել եւ որոշել են բնության ծոցում մի լուրջ քեֆ անել։ Ինչպես տեսնում եք՝ բոլորովին բարի նպատակ։ Սակայն վերջին պահին «մցվադին» հարամ է եղել։ Նրանց ձերբակալել է ոստիկանությունը, որն անակնկալի է եկել՝ տեսնելով, որ բոլորի աչքի առաջ «վայրենի կովկասցիները» ոչխար են մորթում։ Ձերբակալմանը հետեւել է փաստաթղթերի ստուգումը եւ պարզվել է, որ 4 վրացիներն էլ անօրինական են մնում Ամերիկայում։ Հետեւել է նրանց արտաքսումը երկրից։ Վրաց տաղանդավոր կինոռեժիսորների համար հրաշալի սյուժե հանդիսացող այս միջադեպը կարող է լավ դաս դառնալ նաեւ «վայրենի կովկասյան» մեկ այլ ժողովրդի՝ հայերիս համար։ Ուստի, նկատի ունեցեք, Ամերիկայում մատաղ անողներին պատժում են, մանավանդ, եթե մատաղացուն ոչխար է։

ԹԵՀՐԱՆ

Եռանախագահների մոսկովյան հանդիպմանն ակնկալվում է դեսպան Քոլեյնիի մասնակցությունը

Իրանի ԱԳՆ ԱՊՀ գլխավոր վարչության պետ Ղոլաքաբադին ԼՂ հարցի, խողովակաշարերի, տարածաշրջանային համագործակցության մասին

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թեհրան

«Մենք սպասում ենք ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների եւ որպես մեր երկրի ներկայացուցչի՝ Հայաստանում Իրանի դեսպանի քննարկումներին։ Այդ քննարկումների եւ տեսակետների փոխանակումից հետո միայն կարող ենք խոսել Ղարաբաղի խնդրում Իրանի դերի կարեւորության մասին։ Եվ եթե այդ քննարկումներից եւ տեսակետների փոխանակումից հետո չզգացվի հաջողությունը, Իրանը պատրաստ կլինի Ղարաբաղի խաղաղ կարգավորման հարցում անկախ գործունեություն ծավալել», ասում է Իրանի արտգործնախարարի խորհրդական, ԱԳՆ ԱՊՀ գլխավոր վարչության պետ պարոն Ղոլաքաբադին։

Ըստ իրանցի դիվանագետի, Իրանը կովկասյան տարածաշրջանում «կարեւորագույն պետությունն է եւ ամեն անգամ, երբ ստորագրվում է խաղաղության որեւէ համաձայնություն, անհրաժեշտ է իրանական կողմի հաստատումը»։ «Մինսկի խումբը յոթ տարի ջանքեր է գործադրում, փորձում հասնել հարցի խաղաղ կարգավորման։ Համանախագահող պետությունները լավ են հասկանում հակամարտությունների կարգավորման եւ ճգնաժամերի հաղթահարման մեջ տարածաշրջանի կարեւորագույն երկրների դերը։ Ահա այս պատճառով նրանք ցանկություն հայտնեցին տեղեկացնել Իրանին», պատասխանելով մեր՝ «Ինչո՞ւ Ֆլորիդայի բանակցությունների արդյունքների մասին որոշվեց տեղեկացնել պաշտոնական Թեհրանին» հարցին, նշեց պրն Ղոլաքաբադին։

Տես ➧ էջ 5

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Արկադի Ղուկասյան. «Փարիզյան սկզբունքները ձախողել է Ադրբեջանը»

Ղարաբաղում ադրբեջանական համայնք գոյություն չունի

ԳՈՌ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Նախքան Ազգային ժողովի այս նստաշրջանի վերջին եռօրյայի մեկնարկը, ԱԺ խումբ-խմբակցությունների ղեկավարները, հանձնաժողովների նախագահները եւ ԱԺ ղեկավարությունը հանդիպեցին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահ Արկադի Ղուկասյանի եւ ԱԺ նախագահ Օլեգ Եսայանի հետ՝ վերջիններիս նախաձեռնությամբ։ Ինչպես պարզաբանեց ԼՂՀ ԱԺ խոսնակը. «Այսօրվա հանդիպման ընթացքում եկանք այն եզրակացության, որ անհրաժեշտ է կազմակերպել մեր հանրապետության ղեկավարության պարբերական հանդիպումները Հայաստանի խորհրդարանի ղեկավարության հետ։ Օգտվելով նրանից, որ ԼՂՀ նախագահն աշխատանքային այցով գտնվում է Հայաստանում, օգտագործեցինք հարմար առիթն այդ շրջանակներում առաջին հանդիպումը կազմակերպելու համար։ Հայաստանի խորհրդարանը քննարկում եւ քննարկելու է ղարաբաղյան թեմային առնչվող տարբեր հարցեր, եւ պատգամավորները պետք է բավարար տեղեկություններ իմանան Ղարաբաղի ներքաղաքական եւ արտաքին քաղաքական ուղղություններով ընթացող եւ ընթանալիք աշխատանքներից։ Եվ ճիշտ կլինի, որ այդ տեղեկությունները նրանք ստանան անմիջապես հանրապետության ղեկավարությունից»։

Հանդիպումից հետո ԼՂՀ ղեկավար Արկադի Ղուկասյանը պատասխանեց հայաստանյան լրագրողների հարցերին։

Տես ➧ էջ 3

Ռուսաստան-Բելառուս միությանն անդամակցությունը Հայաստանի քաղաքական օրակարգում չկա

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հունիսի 10-ին ընդունել է Ռուսաստանյան Դաշնության Դաշնային ժողովի Պետական դումայի նախագահ Գենադի Սելեզնյովի գլխավորած պատվիրակությանը, որի կազմում ընդգրկված են ներկայացուցիչներ Պետդումայի բոլոր պատգամավորական խմբակցություններից եւ խմբերից։

Ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակը, Ռոբերտ Քոչարյանը երկկողմ կապերի զարգացման գործում բարձր է գնահատել խորհրդարանական դիվանագիտության դերը։ Գենադի Սելեզնյովը հանրապետության նախագահին տեղեկացրել է արդեն իսկ ունեցած հանդիպումների եւ քննարկումների, ձեռք բերած պայմանավորվածությունների մասին։ Ըստ նրա, կարեւորվել են Կովկասյան քառյակի շրջանակում միջխորհրդարանական շփումները։

Փաստելով հայ-ռուսական քաղաքական հարաբերությունների բարձր մակարդակը, զրուցակիցները միեւնույն ժամանակ ընդգծել են, որ դեռեւս լիարժեք չի օգտագործվում տնտեսական ոլորտում առկա ներուժը։ Առեւտրատնտեսական հարաբերությունների զարգացման հիմնական խոչընդոտը շարունակում են մնալ տրանսպորտային խնդիրները, որոնք հնարավոր է լուծել «Կովկաս» լաստանավային նավահանգստի կառուցման միջոցով։

Հյուրերի խնդրանքով իր տեսակետը ներկայացնելով Ռուսաստան-Բելառուս միությանը Հայաստանի հնարավոր անդամակցության վերաբերյալ, Ռոբերտ Քոչարյանը նշել է, որ այդ հարցը Հայաստանի արտաքին քաղաքականության օրակարգում չկա։ Ընդգծելով, որ Հայաստանն այսօր բավականին բարձր մակարդակի երկկողմ հարաբերություններ ունի եւ Ռուսաստանի, եւ Բելառուսի հետ, նա միաժամանակ ասել է, որ ամենեւին պարզ չէ, թե ինչ կարող է ավելացնել արդեն իսկ ձեւավորված հարաբերություններին այդ միությանն անդամակցելը։

Հանրապետության նախագահը պարզաբանումներ է տվել նաեւ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ընթացքի վերաբերյալ։

Պուտինը հաստատեց ռազմատեխնիկական համագործակցության զարգացման երկու հայեցակարգ

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հունիսի 9-ին Կրեմլում արտասահմանյան երկրների հետ ռազմատեխնիկական համագործակցության հարցերին նվիրված խորհրդակցության ժամանակ, որը կայացել է ՌԴ նախագահ Վ. Պուտինի նախագահությամբ, հաստատվել են այդ բնագավառում Ռուսաստանի պետական քաղաքականության երկու հայեցակարգեր։

Ինչպես հաղորդում է ՕՌՏ հեռուստաալիքը, ՌԴ նախագահը հայտարարել է, որ «մենք պետք է հստակ որոշենք ռազմատեխնիկական համագործակցության բնագավառում մեր փոխգործունեության հայեցակարգերը ինչպես հեռավոր արտասահմանի երկրների, այնպես էլ Կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրին մասնակից պետությունների՝ Հայաստանի, Կիրգիզիայի, Ղազախստանի, Բելոռուսիո եւ Տաջիկստանի հետ»։ «Ռազմատեխնիկական համագործակցությունը Կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի շրջանակում պետք է ամեն կերպ նպաստի Պայմանագրի մեջ մտնող պետությունների անվտանգության ամրապնդմանը», ընդգծել է նա։

Այնուհետեւ խորհրդակցությունը շարունակվել է փակ դռների ետեւում, եւ միայն երկու ժամ անց հայտնի են դարձել որոշ արդյունքներ։ Փաստաթղթերից մեկը, ուր խոսվում է արտասահմանյան պետությունների հետ համագործակցության մասին, նախատեսված է մինչեւ 2010 թվականն ընկած ժամանակաշրջանի համար։ Մյուս փաստաթուղթը, ուր խոսվում է Կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի երկրների հետ համագործակցության մասին, նախագահն անվանել է առաջնային։ «Այդ երկրները մեր դաշնակիցներն են եւ հարաբերությունները նրանց հետ ռազմատեխնիկական համագործակցության բնագավառում պետք է կառուցվեն առանձին սխեմայով», ամփոփել է Պուտինը։

ՌԴ պաշտպանության փոխնախարար, ռազմատեխնիկական համագործակցության կոմիտեի նախագահ Միխայիլ Դմիտրիեւը հայտնել է նաեւ, որ նոր հաստատված հայեցակարգերին համապատասխան արդեն մոտ ժամանակներս կպատրաստվի Կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի անդամ պետությունների հետ աշխատանքի պլան։ Նրանց համար կգործի հատուկ գնային քաղաքականություն։ Ռազմական տեխնիկայի գները այդ պետությունների համար կլինեն ավելի ցածր, քան Ռուսաստանի մյուս գործընկերների համար։

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Ներքաղաքական իրավիճակի քննարկումներ՝ շրջաններում

Վանաձոր եւ Իջեւան այցի ժամանակ նշեց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը

Օրերս ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, փոխատենապետ եւ «Ազգի» տնօրեն Հարություն Առաքելյանը, վարչության անդամ Գագիկ Վարդանյանը, այլ կուսակցականներ այցելեցին Վանաձորի եւ Իջեւանի ՀՌԱԿ մասնաճյուղեր՝ նորագիր անդամներին կուսակցական տոմսեր հանձնելու, նրանց հետ զրուցելու եւ հոգսերին տեղեկանալու նպատակով։

Վանաձորի ՀՌԱԿ գրասենյակում Ռ. Միրզախանյանի ձեռքով կուսակցական տոմսեր հանձնվեցին 24 անդամների. ընդամենը մեկ ամիս առաջ կուսակցությանն անդամագրվել էր եւս 24-ը։ Կուսակցության ղեկավարության բնորոշմամբ՝ Վանաձորի ՀՌԱԿ մասնաճյուղը չափազանց կազմակերպված է իր գործունեությունն իրականացնելիս։ Գրասենյակում տեղի ունեցավ 5 նորագիր անդամների երդմնառության արարողությունը։

Կուսակցության ղեկավարի հետ հանդիպման ընթացքում վանաձորցիները խոսեցին քաղաքական, տնտեսական եւ ներկուսակցական մի շարք հարցերի մասին։ Ռ. Միրզախանյանն անդրադարձավ երկրի ներքաղաքական կյանքում տեղի ունեցող անցուդարձին, սպասվող փոփոխություններին։

Տես ➧ էջ 2

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Ներքաղաքական իրավիճակի քննարկումներ՝ շրջաններում

Սկիզբը էջ 1

Բնականաբար, հարց տրվեց նաեւ վերջերս հաջողաբար տեղի ունեցած ՀԺԿ եւ ՀՀԿ համագումարների վերաբերյալ: Ռ. Միրզախանյանն այս կապակցությամբ նշեց, որ «դժվար է պատկերացնել, թե դաշնակից ուժերը կարող են այդչափ լարված փոխհարաբերություններ ունենալ»: «Միասնություն» դաշինքը, նրա խոսքերով, ուժ եւ գաղափարախոսություն էր ներկայացնում այն ժամանակ, երբ այդ կազմակերպության գլուխ կանգնած էին Կարեն Դեմիրճյանն ու Վազգեն Սարգսյանը, եւ դաշինքի ի հայտ գալն իրոք մեծ երեւույթ ու տեղաշարժ էր երկրի քաղաքական կյանքում, ինչը չես ասի «Միասնության» ներկայիս դերի մասին: Նրա կարծիքով, դժբախտությունն այն է, որ քաղաքական դաշտում էլ շատերի գործողություններն ու մոտեցումները հնդկական ֆիլմերի սյուժեներն են հիշեցնում, եւ այդ «գործընթացում» ամենեւին էլ հաշվի չի առնվում՝ քաղաքականապես հասուն եւ իրազե՞կ է տվյալ անձը համապատասխան գործունեություն ծավալելու, թե՞ պարզապես գործում է ժառանգականության սկզբունքը: Նման երեւույթներն ու օրինակները վկայակոչելով՝ ՀՌԱԿ ատենապետը հայտնեց իր եզրակացությունը. «Մեր կուսակցության համար անընդունելի են այդպիսի սկզբունքները: Ինչպես նաեւ անընդունելի են այն օրինակները, երբ կուսակցությունները, որոշակի գաղափարախոսությունից զուրկ, հիմնվում են անդամների քանակի եւ ոչ թե որակի վրա: Այդօրինակ կուսակցություններում մեծ թիվ են կազմում պատեհապաշտները: Պիտի ամեն ջանք գործադրենք, որ այդպիսիք ՀՌԱԿ-ում տեղ չունենան»: Ռ. Միրզախանյանն ընդգծեց նաեւ, որ կուսակցության համար ամենաառաջնայինը ներքին համախմբվածությունն է:

Այնուհետեւ հավաքի մասնակիցները կուսակցության ղեկավարության հետ քննարկեցին ՀՌԱԿ-ի առաջիկա ռազմավարությունը Վանաձորում եւ հանրապետության մյուս քաղաքներում, ուր կուսակցությունը հիմնել է մասնաճյուղեր: ՀՌԱԿ ատենապետը նշեց, որ կուսակցությունը պատրաստ է համագործակցելու, դաշնակցելու քաղաքական այն ուժերի, կուսակցությունների հետ միայն, որոնք ունեն հստակ գաղափարախոսություն եւ ավանդույթներ. «Միայն այդպիսիք կարող են դաշնակից դառնալ մեզ, ոչ թե քաղաքական անգաղափար գոյակցությունները», նշեց նա:

Վանաձորցիները, իրենց հոգսերի մասին խոսելով, ամենահրատապ խնդիրը համարեցին գործազրկությունը, որ պատճառ է դարձել բնակչության արտագաղթին:

ՀՌԱԿ ղեկավարության հաջորդ այցելավայրն Իջեւանն էր: Այս քաղաքում գործող ՀՌԱԿ մասնաճյուղը վերջերս կտրուկ համալրվեց նոր անդամներով. ներկայումս Իջեւանի ՀՌԱԿ ակումբում ընդգրկված է 53 անդամ, եւս մի խումբ ներկայացրել է անդամակցության հայտ: Կուսակցության ղեկավարության հետ հանդիպման ընթացքում 32 իջեւանցի ստացավ կուսակցական տոմս, իսկ 15 նորագիր անդամ մասնակցեց երդմնառության արարողությանը:

Ս. ԴՈՒԼԱԹՅԱՆ

Մեծամորի ատոմակայանի փակման ժամկետը, թերեւս կերկարացվի

Մինչեւ փոխարինող աղբյուրներ կգտնվեն

ՀՀ նախագահի պաշտոնական պատվիրակության բրյուսելյան այցի առավել կոնկրետ արդյունքներից կարելի է համարել, թերեւս, էներգետիկայի ոլորտի վերաբերյալ պայմանավորվածությունները, որոնք ձեռք են բերվել ինչպես ընդհանուր հանդիպումների, այնպես էլ ՀՀ նախագահի պաշտոնական պատվիրակության մեջ ընդգրկված ՀՀ էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուստյանի «Tractabel» ընկերության եւ եվրոպական ատոմային էներգաարտադրողների միության՝ «Foratom»-ի հետ առանձին հանդիպումների ժամանակ: Բրյուսել վերադառնալիս օդանավում արված պրն Գալուստյանի անուղղակի մեկնաբանություններից կարելի է եզրակացնել, որ երկարաձգվել է ՀԱԷԿ-ի մինչեւ 2004 թ.-ը փակման պարտադիր ժամկետը: Երկրորդ՝ քննարկվել է մինչեւ ատոմակայանի փակումը այլտերնատիվ ու դիվերսիֆիկացված էներգաաղբյուրներ գտնելու ու դրանցում ներդրումներ կատարելու հարցը: Երրորդ՝ բելգիական «Tractabel» ընկերության հետ հանդիպման ժամանակ ներկայացվել է ՀՀ էներգետիկ համակարգի մասնավորեցման ռազմավարական ծրագիրը (մասնավորապես՝ բաշխիչ ցանցերի), ինչը հետաքրքրել է վերջինիս՝ մասնակցելու ԲԷՑ-երի վաճառքի նոր մրցույթի նախաորակավորման փուլին:

Հայտնի է, որ եվրոպական փորձագետներն արդեն քանի տարի պնդում են այն կարծիքը, թե ՀԱԷԿ-ը չի համապատասխանում միջազգային չափանիշներին ու մոտակա տարիներին ենթակա է պարտադիր փակման: Մամուլում բազմիցս է շրջանառվել հնարավոր ժամկետը՝ 2004 թ.-ը: Ըստ պրն Գալուստյանի, բանակցությունների ընթացքում ԵՄ կողմը շարունակել է պնդել ՀԱԷԿ-ի անվտանգության ու հետագա շահագործման հարցի շուրջ կասկածները, սակայն առանց փակման կոնկրետ ժամկետների հիշատակման: Դրա փոխարեն արդեն կոնկրետ քննարկման հարթության վրա է դրվել ատոմային էներգիայի այլտերնատիվ աղբյուրների որոնման, նախագծերի մշակման ու ներդրումային ծրագրերի կազմման հարցը: Մասնավորապես, «Ֆրամատոմի» հետ, որը փաստորեն հասարակական կազմակերպություն է, միավորում է եվրոպական ատոմային էներգետիկայի արդյունաբերողներին՝ ատոմակայաններն ու սարքավորում արտադրող ընկերություններին ու նպատակ ունի պաշտպանել արդյունաբերողների շահերն ու աջակցել ատոմային էներգետիկայի զարգացումը, պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ուսումնասիրել ՀԱԷԿ-ի վիճակն ու մասնագիտական եզրակացություն ներկայացնել: Առաջիկա նպատակներից մեկը կլինի նաեւ ստեղծել տեղական նմանատիպ միություն, որը հետագայում կընդգրկվի «Ֆորատոմի» մեջ: «Քննարկումների արդյունքում ատոմակայանի փակման հարցը տեղափոխվեց ավելի իրական դաշտ, այսինքն՝ նախ գտնել կոնկրետ միջոցներ՝ այլտերնատիվ հզորություններ ստեղծելու համար, ապա նոր միայն խոսել ՀԱԷԿ-ի փակման մասին»: Ըստ նախարարի, դրանք ենթադրում են հսկայական ներդրումներ: Իբրեւ սկիզբ, քանի որ ԵՄ-ը հետեւողական հետաքրքրություն է դրսեւորում այդ հարցում, ապա, թերեւս, առաջին քայլը կկատարի եվրոպական հանձնաժողովը (կամ, ինչպես ընդունված է ասել, ԵՄ գործադիր մարմինը՝ կառավարությունը)՝ մոտ 100 մլն դոլար տրամադրելով այդ հզորությունների ֆինանսավորման համար ստեղծվելիք հիմնադրամին: Դա կլինի միայն սկիզբը, որին կարող են միանալ նաեւ այլ դոնորներ: Այդ նպատակով առաջիկայում կհրավիրվի դոնորների համաժողով: Ընդհանրապես, ըստ Կ. Գալուստյանի, ՀՀ էներգետիկ համակարգը կարիք ունի լուրջ ու խոշոր ֆինանսական ներարկումների: Նախարարի տվյալներով, մոտավոր հաշվարկներով մինչեւ 2010 թվականը կպահանջվի մոտ 1,4 մլրդ դոլար: Դրա համար ՀՀ կառավարությունը նախանշում է երկու ուղի՝ օգտագործել սեփական էներգետիկ ռեսուրսները, ներգրավել այլ ռեսուրսներ: Մասնավորապես ԵՄ-ը միշտ էլ ընդունել է Իրան-Հայաստան գազամուղի կառուցման անհրաժեշտությունը, նրա համապատասխան կառույցների օժանդակությամբ առաջին քայլն է արդեն արվում՝ ստեղծվում են միջազգային կոնսորցիումի համար անհրաժեշտ իրավական փաստաթղթերը: ԵՄ կողմը պատրաստ է նաեւ գումարներ տրամադրել գազի պահեստարանների կառուցմանը: Քանի որ ոչ բյուջեն եւ ոչ էլ բանկային համակարգը չեն կարող ապահովել ֆինանսավորումը, ՀՀ կառավարությունը կարեւորում է էներգետիկ համակարգի համար ռազմավարական ներդնողներ գտնելու հարցը, այդտեղից ելնելով էլ բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցման անշրջելիությունը: «Tractabel-EGI» Բելգիա-ֆրանսիական ընկերությանը ներկայացվել է ՀՀ ներդրումային դաշտն ու առաջարկվել մասնակցելու ԲԷՑ-երի վաճառքի մրցույթի նախաորակավորման փուլին, ինչը դրականորեն է ընդունվել:

Ինչ վերաբերում է ՀՀ ոչ միայն էներգետիկ համակարգում, նաեւ այլ ոլորտներում եվրոպական ներդրումների ներգրավմանն ու ծավալների ավելացմանը, բրյուսելյան այցի մյուս կոնկրետ արդյունքի համաձայն որոշվել է այս տարվա աշնանը ԵՄ հովանու ներքո անցկացնել Նյու Յորքի ներդրումային համաժողովի կարգի մի մեծ համաժողով: Սպասվում է նաեւ աշնանը Երեւանում անցկացնել բարձր տեխնոլոգիաների միջազգային համաժողով, ինչը կդառնա առաջին քայլը Հայաստանը տարածաշրջանային կենտրոն դարձնելու ճանապարհին: Այդ հարցը «Ազգի» հետ զրույցում հատկապես կարեւորեց ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը: Այնպես, ինչպես Հարավային Կովկասում Ադրբեջանը լայնորեն ընդգրկված է եվրոպա-Ասիա միջազգային ճանապարհների՝ ՏՐԱՍԵԿԱ-ի ծրագրում իբրեւ առաջնորդող երկիր, Վրաստանը ստանձնել է շրջակա միջավայրի պահպանության եվրոպական ծրագրերի առաջատարի դերը, Հայաստանը, հաշվի առնելով նրա ներուժն ու հնարավորությունները, պետք է դառնա բարձր տեխնոլոգիաների տարածաշրջանային կենտրոն:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒԿՈՅԱՆ

Բրյուսել-Երեւան

ԱՄՆ արեւմտյան ափի հայության միջոցներով վերականգնվում է բնակելի շենք Գյումրիի «Կումայրի» պատմամշակութային արգելոցում

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ԱՄՆ արեւմտյան ափի տեղական մարմինը ստանձնել է Գյումրիի Աբովյան փողոցի թիվ 121 բնակելի շենքի վերականգնման ծրագիրը, տեղեկացնում է հիմնադրամի գործադիր վարչությունը:

Աբովյան փողոցի թիվ 121 բնակելի շենքը գտնվում է Գյումրիի «Կումայրի» պատմամշակութային արգելոցի տարածքում, Սուրբ Նշան եկեղեցու հարեւանությամբ: Կառուցվել է 19-րդ դարի վերջին եւ մոտ քառասուն տարի ծառայել որպես օրիորդաց տուն: Հետագայում վերածվել է բնակելի շենքի եւ ունեցել չորս բնակարաններ: 1988-ի երկրաշարժի հետեւանքով քանդվել է, դարձել վթարային:

Ծրագրով նախատեսվում է շենքը ամրացնել եւ վերակառուցել: Վերականգնված չորս բնակարանները հանձնվելու են նախկին տերերին:

Ծրագրի արժեքը 41 միլիոն դրամ է: Շինարարական աշխատանքներն իրականացնում է «Վերականգնում» ՍՊԸ-ն:

Սա ԱՄՆ արեւմտյան ափի հայության առաջին ծրագիրն է Գյումրիում: Մինչ այդ Կալիֆոռնիայի հայությունը Լոս Անջելեսում կազմակերպված հեռուստամարաթոններով մասնակցել է Լեռնային Ղարաբաղն ու Հայաստանը միմյանց կապող «Գորիս-Ստեփանակերտ» ավտոճանապարհի եւ Ղարաբաղի շրջաններն իրար միացնող «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու շինարարությանը:

2000 թվականի հեռուստամարաթոնի ընթացքում Լոս Անջելեսից Դորյան ընտանիքը ստանձնել է Գյումրիի թիվ 29 դպրոցի շինարարության ծրագիրը:

«Austrian Airlines»-ն ավելացնում է թռիչքները դեպի Վիեննա

Այս տարվա մարտից դեպի Ավստրիա նոր բացված օդային չվերթի լավ արդյունքները հաշվի առնելով՝ «Austrian Airlines» ընկերությունն անհրաժեշտ է համարել կատարել չվացուցակի խտացում: Երեւան-Վիեննա-Երեւան շաբաթը երկու անգամ մարտի փորձնական թռիչքներին հունիսի 6-ից հաջորդեցին նույն չվերթի արդեն կանոնավոր թռիչքները: Մինչ այժմ ամեն երկուշաբթի եւ ուրբաթ օրերին Երեւանից Վիեննա գոյություն ունեցող թռիչքներին ներկայումս ավելացել են նաեւ թռիչքներ Երեւանից ամեն չորեքշաբթի՝ ժամը 05:35-ին: Ինքնաթիռը ժամանում է Վիեննա առավոտյան 06:25-ին: Հետադարձ թռիչքները Վիեննայից իրականացվում են ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ կիրակի: Թռիչքը Վիեննայից՝ ժամը 22:10-ին: Ինքնաթիռը Երեւան է ժամանում հաջորդ առավոտյան՝ ժամը 04:45-ին:

Չվացուցակը երաշխավորում է Վիեննայով օպտիմալ տեղափոխություններ դեպի Արեւմտյան Եվրոպա եւ հակառակ ուղղություններով, ինչպես նաեւ ԱՄՆ (Նյու Յորք, Վաշինգտոն, Չիկագո, Մայամի), Կանադա (Տորոնտո) եւ Ավստրալիա (Սիդնեյ, Մելբուռն):

Երեւան-Վիեննա-Երեւան կանոնավորված առաջին թռիչքի առիթով երեկ տեղի ունեցավ մամուլի ասուլիս «Արմենիա» հյուրանոցում՝ մասնակցությամբ «Austrian Airlines»-ի վարչության տնօրեն Մարիո Ռեհուլկայի եւ ՀՀ-ում Ավստրիայի դեսպան տկն Գյուրերի: Պրն Ռեհուլկան անդրադարձավ 43 տարի առաջ գործունեությունը սկսած ընկերության աշխատանքներին: Տարեկան 45 մլն դոլարի եկամուտ ունեցող ընկերությունը հույս ունի, որ երկկողմանի համաձայնագիրը «Հայկական ավիաուղիների» հետ կզարգացնի Երեւան-Վիեննա-Երեւան օդային ուղին՝ նպաստելով Հայաստանում տուրիզմի զարգացմանը: Այս տարի ընկերությունը «Հայկական ավիաուղիների» հետ կսպասարկի 9 հազար ուղեւորի, որոնց թիվը եկող տարի կհասնի շուրջ 12 հազարի:

ՀՀ-ում Ավստրիայի դեսպան տկն Գյուրերն անդրադարձավ Հայաստան-Ավստրիա մշակութային, տնտեսական կապերին՝ մասնավորապես ընդգծելով Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության գործունեությունը: Տկն դեսպանը երկու երկրների միջեւ մշակութային, կրթական, տնտեսական կապերի մեջ հատկապես կարեւորեց Վիեննայի հայ համայնքի դերը եւ ՄԱԿ-ի հետ համատեղ «Փրկենք Սեւանը» ծրագիրը:

Ըստ ասուլիսին ներկա Մեսրոպ արք. Գրիգորյանի՝ Վիեննայից Երեւան ուղիղ թռիչքները բարոյական, նյութական եւ ժամանակի տեսանկյունից բավականին օգտակար եւ շահավետ են:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային սարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԸՆԹԱՑԻԿ

Պետական մեղադրողներն սկսեցին իրենց ակտիվ աշխատանքը

Դատարանը թույլ չտվեց Կարեն Հունանյանին հրաժարվել իր դատապաշտպանից

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանը հունիսի 11-ի դատական նիստում հայտարարեց, որ հրաժարվում է իր դատապաշտպան Համլետ Ստեփանյանի ծառայություններից: «Իմ հրաժարվելն աննպատակ չէ, դա իմ իրավունքն է: Նախաքննության ժամանակ ինձ պաշտպանում էր փաստաբան Կիմա Մելքումյանը, որը ենթակա էր զինդատախազության ճնշումներին», կցկտուր բացատրություններ տվեց ամբաստանյալ Կ. Հունանյանը՝ խոստանալով իր ցուցմունքում մանրամասն անդրադառնալ փաստաբանից հրաժարվելու պատճառներին: Կ. Հունանյանը տեղեկացրեց, որ մայիսի 4-ին ՀՀ նախագահին ուղղված դիմումում հայտնել է փաստաբանից հրաժարվելու պատճառների մասին, միաժամանակ հրաժարվել է Հայաստանի քաղաքացիությունից, պատճառաբանելով, որ ճնշումների է ենթարկվել զինդատախազության կողմից, եւ հոգեբանական ճնշումները շարունակվում են մինչ օրս:

Միջնորդության վերաբերյալ Կ. Հունանյանին միակ հարցադրումը ներկայացրեց եղբայրը՝ Ն. Հունանյանը. «Գտնում ես, որ փաստաբանը վա՞տ է պաշտպանում քեզ»: Կ. Հունանյանի դրական պատասխանից հետո Ն. Հունանյանը հայտնեց, որ եթե ամբաստանյալը դատապաշտպանից հրաժարվում է այս փուլում, ուրեմն լուրջ հիմքեր ու կասկածներ ունի, եւ պետք է բավարարել: Դատարանը որոշեց մերժել միջնորդությունը, որը տարակուսանք ծնեց դատավարության մասնակից կողմերի մեջ, սակայն մեր խնդրանքին՝ մեկնաբանել ամբաստանյալի միջնորդությունը եւ դատարանի որոշումը, մեղադրող կողմը եւ տուժողների ներկայացուցիչները ձեռնպահ մնացին, ասելով, թե կոռեկտ չէ դատարանի որոշումից հետո անդրադառնալ այդ հարցին:

Ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանն իր հայտարարության մեջ միայն ակնարկեց նախաքննության փուլում իր պաշտպանի վրա զինդատախազության գործադրած ճնշումների մասին, սակայն չորոշակիացրեց: Սակայն այդ պահին դատարանում դատապաշտպանները շարունակում էին աշխատել նույն մթնոլորտում: Ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանին ուղղված հարցերից դատապաշտպանների վախվորած ու խուսափողական մոտեցումը նկատելի էր, որի պատճառով հարցերի մի մասը մեղադրող կողմի առարկությամբ հանվեց: Այդուհանդերձ, դատապաշտպանների «վարքագիծը»՝ այն մեկնաբանությունները, որոնք արտահայտվում էին նրանց հարցադրումներում, զայրացնում էր տուժողներին ներկայացնողներին: Չզսպելով ռեպլիկներով հարցերը կանխելու կամ շտկելու իրենց գայթակղությունը, ընդմիջմանը նրանք բացատրություններ էին պահանջում դատապաշտպանից՝ դահլիճում հնչեցրած իր այս կամ այն հարցի վերաբերյալ եւ ահա այսպիսի մեկնաբանություններ, գուցե արդարացումներ ստանում. «Բժշկին կհարցնե՞ք ինչու ես բուժում հիվանդին...»:

Հարցեր տալու հերթը պետական մեղադրողներին հասավ, որից առաջ ԱԺ ներխուժած ամբաստանյալների խմբին կրկին հեռացրին դահլիճից: Մեղադրողները որոշեցին ազդեցիկ ներգործությամբ սկսել իրենց աշխատանքը: «Մուտքի» համար մեղադրողներից Գագիկ Ավետիսյանը միջնորդեց քրեական գործին կցել Ազգային հեռուստատեսությամբ ցուցադրված ամբաստանյալներ Հունանյանների 2000 թ. հունվարին Թուրքիայում կատարած 1-ժամանոց տեսագրությունը: Մեղադրողների տպավորությամբ, Քեմալ Աթաթուրքի գերեզմանին կատարած այցելության տեսագրությունը կավելացնի Ն. Հունանյանի անվան շուրջ եղած բացասական լիցքերը:

Տուժողներից ոմանց տպավորությամբ՝ տեսագրության ցուցադրումը տեղին էր, քանի որ տեսողական նյութը բազմաթիվ հարցեր առաջացրեց: Բայց քանի որ ամբաստանյալների տնից առգրավված տեսաժապավենը նախաքննության ժամանակ չի կցվել քրեական գործին, կնշանակի քննչական խումբը կարեւորություն չի տվել դրան: Իսկ որ նախաքննական մարմինը մտորել է դրա շուրջ, փաստ է, քանի որ Ն. Հունանյանը մեղադրողներին «օգնելու համար» հայտնեց, որ քննիչ Մարտել Մաթեւոսյանի մոտ տեսել է տեսագրության նյութը՝ 30 էջանոց գրավոր տեքստը, բացի այդ, իրենց տանն այդ տեսաժապավենից 3 օրինակ է եղել: Ամբաստանյալը հայտնեց, որ օպերատոր Կ. Զախարյանի մոտ տեսագրության ողջ տեքստը կա՝ 6-7 ժամանոց, որն ավելի օգտակար կլինի հետազոտման առումով: Դիտելուց հետո դատավարության մասնակից կողմերի համաձայնությամբ տեսաժապավենը կցվեց քրեական գործին:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Համաներման նախագիծը ներկայացված է խորհրդարանի քննարկմանը

Ծանր հանցագործները համաներման չեն ենթարկվի

Դեռեւս նախորդ տարվա դեկտեմբերի 5-ին ԱԺ մի քանի պատգամավորների նախաձեռնությամբ հաջողվեց խորհրդարանում 60 ստորագրություն հավաքել Հայաստանում համաներում իրականացնելու առաջարկով հանրապետության նախագահին դիմելու հայցով՝ կապված Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակի հետ: Օրերս նախագահը համաներում իրականացնելու որոշման նախագիծ է ներկայացրել խորհրդարանին, որը ուրբաթ օրը փակ դռների հետեւում քննության է առնվել պետաիրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովում: Երեկ հարցը մտավ նաեւ ԱԺ եռօրյայի օրակարգ՝ հանձնաժողովի դրական եզրակացությամբ: Այս կապակցությամբ որոշ պարզաբանումներ ներկայացրեց պետաիրավական հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դալլաքյանը. «Ռոբերտ Քոչարյանի նախագահության շրջանում սա առաջին համաներումն է: Համաներումը կտարածվի ավելի քան 2100 մարդու վրա, որոնց մի մասն ազատություն կստանա, մյուս մասի նկատմամբ կմեղմացվեն պատժաչափերը: Ընդհանուր առմամբ վերցված է 1998 թ.-ի մոդելը, էական փոփոխությունները շատ քիչ են: Գործընթացը կտեւի 3 ամիս եւ այդ ընթացքում մեր հանձնաժողովը լուրջ վերահսկողություն է իրականացնելու: Քանի որ համաներումը պետք է իրականացնեն դատարանները, վճռաբեկ դատարանը, նախաքննության եւ հետաքննության մարմինները, ուղղիչ աշխատանքային հիմնարկները եւ այլն, մեր վերահսկողության խնդիրը չափազանց կարեւորվում է չարաշահումներ թույլ չտալու տեսակետից»:

Որոշումն ուժի մեջ է մտնելու ստորագրման պահից: Պետաիրավական հանձնաժողովը որոշակի առաջարկություններ է ներկայացրել կապված համաներման ընդլայնման հետ: ԱԺ-ում նախագահի ներկայացուցչի՝ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանի կարծիքով՝ այդ առաջարկներից շատերը ընդունելի են: ԱԺ պաշտպանության, ներքին գործերի եւ ազգային անվտանգության հարցերով հանձնաժողովի նախագահ Վահան Հովհաննիսյանի կարծիքով՝ համաներումը պետք է տարածել նաեւ մահապատժի դատապարտված, սակայն դատավճիռը չիրականացված մոտ 30 հոգու վրա, եւ նրանց պատժաչափը նվազեցնել մինչեւ 15 տարվա: Արդարադատության նախարարը կտրականապես դեմ արտահայտվեց նման առաջարկին, ասելով, որ հնարավոր է մահապատիժը փոխարինել ցմահ բանտարկության, բայց ոչ երբեք 15 տարվա ազատազրկման: Ըստ նախարարի, համաներումը պետք է տարածվի ոչ ծանր հանցագործություններ կատարողների վրա միայն: ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահի տվյալներով՝ այդ կարգի մոտ 1200 մարդ ընդհանրապես ազատություն կստանա, 864-ի պատժաժամկետը կկրճատվի:

Ընդհանուր առմամբ ե՛ւ խորհրդարանականների, ե՛ւ արդարադատության նախարարի կարծիքով՝ պետք չէ սահմանափակվել միայն 2000-ի հանդեպ համաներում իրականացնելով, այլ՝ դրա շրջանակները պետք է մեծացվեն: Թե հատկապես ո՞ր հոդվածների վրա է տարածվելու միջոցառումը, ոչինչ չի հայտնվում՝ ելնելով անվտանգության պահանջներից եւ կալանավայրերում անօրինականություններ թույլ չտալու անհրաժեշտությունից: Չնայած արվող առաջարկություններին, ԱԺ-ն ընդհանուր առմամբ դրական վերաբերմունք ունի այս նախագծի հանդեպ: Քննարկումներն ընթանում են գաղտնի: Հարցն այսօր կդրվի քվեարկության եւ վերջնական լուծում կստանա:

Գ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԼՂՀ

ԿԸՀ-ն պատրաստվում է ընտրությունների

ԼՂՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը պատրաստվում է 2002 թվականին կայանալիք նախագահական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին:

ԼՂՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Սերգեյ Դավիդյանի խոսքերով, ձեռնարկվում է ամեն ինչ, որպեսզի ընտրություններն անցնեն ժողովրդավարական նորմերին համապատասխան: Սպասվող ընտրարշավին մասնակից կառուցվածքներից յուրաքանչյուրի հետ անխափան է տարվում կազմակերպչական-տեխնիկական գործունեության կատարելագործման ուղղությամբ:

ԼՂՀ Ազգային ժողովի կողմից մշակվում է ընտրական կանոնակարգ, որը կկարգավորի հանրապետությունում նախագահական եւ պառլամենտական, ինչպես նաեւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները:

«Դե ֆակտո»

Արկադի Ղուկասյան. «Փարիզյան սկզբունքները ձախողել է Ադրբեջանը»

Սկիզբը էջ 1

– Չե՞ք պատրաստվում համաներում իրականացնել ԼՂՀ-ում՝ հետեւելով Հայաստանի օրինակին:

– Չի բացառվում, որ նման նախաձեռնություն կիրականացնենք նաեւ մենք:

– ԼՂՀ-ն կապի համակարգի մասնավորեցման հարցում որոշել է չհետեւել Հայաստանի օրինակին: Ի՞նչ քաղաքականություն եք որդեգրելու այս առումով:

– Մենք հիմա բանակցություններ ենք վարում միջազգային տարբեր կազմակերպությունների հետ եւ չի բացառվում, որ մոտակա ամիսների ընթացքում հարցը կլուծվի:

– Ինչպիսի՞ հեռանկար եք տեսնում բանակցություններին ԼՂՀ-ի հնարավոր մասնակցության տեսակետից:

– Ղարաբաղի մասնակցությունը նման բանակցություններին անհրաժեշտություն է, եւ առանց Ղարաբաղի որեւէ հարց հնարավոր չէ լուծել:

– Դուք որպես ԼՂՀ նախագահ ծանո՞թ եք Փարիզում Հայաստանի ու Ադրբեջանի նախագահների ձեռք բերած կարգավորման սկզբունքներին:

– Ուզում եմ հավատալ, որ այդ սկզբունքներին ծանոթ եմ...

Այսօր չէի ցանկանա խոսել դրանց մասին, որովհետեւ ինչքան ես հասկանում եմ, փարիզյան սկզբունքները ձախողել է Ադրբեջանը:

– Ինչպե՞ս եք գնահատում բանակցությունների ներկա հանգրվանը:

– Կցանկանայի ավելի ակտիվ դրանք ընթանային, որոնց մեջ կարեւորում եմ Ղարաբաղի մասնակցությանն առնչվող հարցի քննարկման ակտիվացումը:

– Եթե համարում եք, որ փարիզյան սկզբունքներով բանակցությունները ձախողվել են, ապա ի՞նչ հեռանկարներ եք տեսնում:

– Կարծում եմ, եռանախագահողներն այս ընթացքում այլ առաջարկներ կներկայացնեն:

ԼՂՀ նախագահի պատասխանները որքան կարճ, նույնքան էլ շատ դեպքերում ընդհանուր բնույթ էին կրում, այդ պատճառով որոշ հարցերի պարզաբանման ակնկալիքով դիմեցինք նաեւ Օլեգ Եսայանին:

– Այս հանդիպման ընթացքում ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հետ կապված կոնկրետ քննարկումներ եղա՞ն:

– Ո՛չ: Կոնկրետ հարց, ոչ միայն այդ առումով, այլեւ երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման տեսակետից չի քննարկվել:

– Ինչպե՞ս է Ղարաբաղն արձագանքել Հայաստանի խորհրդարանական ուժերի հայտարարությանը:

– Հայտարարությունը կարելի է համեմատել մեր երկրի քաղաքական կազմակերպությունների, կուսակցությունների, ԱԺ խումբ-խմբակցությունների համատեղ հայտարարության հետ, որոնք, ըստ էության, համահունչ են:

– Ձեր տեսակետը Ղարաբաղի՝ բանակցություններին մասնակցելու հեռանկարի առնչությամբ:

– Մենք գտել եւ գտնում ենք, որ ղարաբաղյան հարցի վերջնական կարգավորման կարեւորագույն պայմաններից մեկը Ղարաբաղի լիարժեք բանակցային կողմ դառնալն է: Այստեղ վստահության կամ անվստահության հարց չկա. Ղարաբաղը լիովին վստահում է Ռոբերտ Քոչարյանին, մանավանդ մենք տեղյակ ենք՝ նախագահն սկզբունքորեն պաշտպանում է ղարաբաղյան կողմի դեռեւս 90-ական թվականի սկզբներին առաջ քաշած սկզբունքները: Բայց երկրի ճակատագրի անմիջական կրողները ղարաբաղցիներն են, եւ արդեն ժամանակն է, որպեսզի ղարաբաղյան կողմն ընդգրկվի բանակցություններում: Վերջիվերջո Ղարաբաղն է կատարելու այն պայմանավորվածությունները եւ որոշումները, որոնք կընդունվեն: Միջազգային հանրությանը նույնպես պետք է հետաքրքրի, որ չի կարող մի կողմը պատասխանատու լինել որեւէ որոշման կատարման համար, մյուս կողմը՝ ոչ: Մանավանդ վերջնական որոշումը ստորագրելու են բոլոր կողմերը, այդ թվում նաեւ ԼՂՀ-ն:

– Խոսվում է որպես շահագրգիռ կողմի այսպես կոչված Ղարաբաղի ադրբեջանական համայնքի մասին: Ինչպիսի՞ն է պաշտոնական Ստեփանակերտի տեսակետը:

– Պաշտոնապես պիտի հայտարարեմ, որ Ղարաբաղում այդպիսի համայնք չկա, ուստի Ղարաբաղի կողմից որեւէ այլ համայնքի ինքնուրույն հանդես գալու մասին խոսք լինել չի կարող: Եթե խնդիրն առնչվում է նախկին ղարաբաղաբնակ ադրբեջանցիներին, ապա ԼՂՀ-ում բնակվում էին ոչ միայն ադրբեջանցիներ, այլեւ շատ այլ ազգերի ներկայացուցիչներ, որոնք եւս կարող էին սեփական տեսակետ ունենալ:

ԲԱՇԽԻՉ ՑԱՆՑԵՐ

Հաղթանա՞կ, թե՞ պարտություն

Բաշխիչ էլեկտրական ցանցերի (ԲԷՑ) մասնավորեցման 2-ամյա մարաթոնն այդպես էլ չհասեց իր վերջնագծին՝ վերադառնալով մեկնարկակետ:

Առաջին հայացքից զուտ տնտեսվարման հարցը դարձավ կուսակցությունների ու հասարակական կազմակերպությունների տարաբնույթ դիրքորոշումների կարծր բախման թիրախ: Միայն Ազգային ժողովը 4 անգամ (որից 3-ն արտահերթ նիստերով) անդրադարձավ մասնավորեցման խնդրին: Ավելին՝ պատգամավորներն իրենց անմիջական միջամտությունը բերեցին մրցութային հանձնաժողովի աշխատանքներին՝ ավելի խստացնելով մրցութային պայմանները:

Արդյունքում մեր «մեջ լռի հալվան» կորցրեց իր քաղցրությունը, ու հավատեսել ցանկացողներ չգտնվեցին:

Ծայրահեղ դիրքորոշման կողմնակիցները ԲԷՑ-երի մասնավորեցման, ըստ իրենց ձեւակերպման «սեփական ժողովրդին թալանելու նպատակով օտարին վաճառելու», վիժեցումը հայտարարում են որպես կարեւոր հաղթանակ, բայց ո՞ւմ դեմ եւ հանուն ինչի՞, դեռ հարկավոր է հասկանալ:

Հայաստանը հայտնվել է տեւական ու խորը ճգնաժամում, որից դուրս գալու ելքը լայնամասշտաբ բարեփոխումների իրականացումն է: Դրանք կարեւոր են տնտեսվարման ամենաարդյունավետ ձեւերի ընտրությունն ու գործունեության ծավալման համապատասխան «խաղի կանոնների» հաստատումը:

Վեճի առարկա դարձնել այն հանրահայտ փաստը, որ մասնավոր սեփականատերն ավելի շահագրգիռ, ճկուն ու պատասխանատու կառավարող է, նշանակում է ոչ մի դաս չառնել մարդկության զարգացման հին, նոր ու նորագույն պատմությունից: Այս առումով ԲԷՑ-երի մասնավորեցման չկայանալը որակել որպես հաղթանակ շատ կասկածելի է:

Ասում են նաեւ, որ ԲԷՑ-երի մասնավորեցմանն ընդհանրապես դեմ չենք, բայց ոչ օտարների ներգրավումով:

Լավ, ընդունենք: Սակայն ո՞ր տեղական սեփականատերը հնարավորություն ունի վճարելու մասնավորեցման գինը, կատարելու մոտ 100 մլն ամերիկյան դոլարի ներդրումներ մաշված սարքավորումների փոխարինման եւ արդիականացման համար, միեւնույն ժամանակ տիրապետում է ցանցերի կառավարման փորձին: Եվ եթե այդպիսիք կան, ապա ո՞վ խանգարեց նրանց մասնակցելու մրցույթին:

Անկեղծ ասած, ինձ համար այնքան էլ հասկանալի չէ ԲԷՑ-երի մասնավորեցման կապակցությամբ բնակչության, ըստ իս, չափից ավելի անհանգստությունը: Բոլոր դեպքերում անվերապահորեն վճարելու ենք ծախսած էլեկտրաէներգիայի դիմաց, անկախ մեր ապահովվածության աստիճանից:

Թերեւս կազատվեինք կրկնակի վճարումներից: Բացատրեմ ասածս: Բնակչության վճարած յուրաքանչյուր կվտ.ժամ էներգիայի սակագնի մեջ ներառված է բացի արտադրողի, տեղափոխողի, բաշխողի ծախսերից, նաեւ ներկրվող վառելիքի ու ներդրված վարկերի հատուցման արժեքը, գումարած ավելացված արժեքի հարկերը: Սակայն արի տես, որ բնակչությունից գանձելով վարձավճարները, պետությունը տնօրինում է իր հայեցողությամբ, «մոռանում է» վճարել ներդրված վառելիքի համար ու կատարել վարկերի սպասարկումը, զլանում է ժամանակին տալ աշխատավարձերը:

Վկա ենք, թե ինչպես տարեցտարի կուտակվող պարտքերն Ազգային ժողովին փաստի առաջ կանգնեցնելով՝ մարվում են հատկապես ժողովրդի հոգսերի թեթեւացմանը նպատակաուղղված բյուջետային կամ արտաբյուջետային միջոցներով: Նույն բանի համար քանի՞ անգամ ենք վճարելու:

Ինչո՞ւ էներգահամակարգի պահպանման ծանրությունը գերազանցապես պետք է կրի բնակչությունը, իսկ բյուջետային հիմնարկներն ու պետական ձեռնարկությունները շարունակաբար ահռելի չափերի պարտքեր կուտակեն:

Այսօր մեր կառավարությունն էլեկտրաէներգիայի ամենաանկարգապահ ու շռայլ սպառողն է, ինչը բացառվելու է ԲԷՑ-երի մասնավորեցման դեպքում:

Գուցե սա է պատճառը, որ կառավարությունն իր ֆունկցիաները շատ հոժարակամ զիջեց ԱԺ-ին, չփորձեց հասարակության առջեւ հանդես գալ ԲԷՑ-երի մասնավորեցման լուրջ տնտեսական հիմնավորումներով՝ առաջ մղելով համաշարած գողությունների պատճառաբանությունը, ինչն ի սկզբանե բավականին խոցելի եւ միեւնույն ժամանակ ամոթալի փաստարկ է:

Ցանկացած հասարակության համար էներգահամակարգն առանցքային է, տնտեսության ողնաշարը: Էներգազինվածության աստիճանը կանխորոշում է երկրի հզորությունն ու ապահովում ազգաբնակչության կենսամակարդակը:

Էներգահամակարգն իր ամբողջությամբ պահել որպես պետական սեփականություն բարի ու գեղեցիկ նպատակ է, լավ ցանկություն: Բայց ինչքանո՞վ է իրատես, սա է խնդիրը:

Ռ. ՄԻՐԻՋԱՆՅԱՆ

Խորհրդարանը վճռաբեկ բողոք բերելու համար եռամսյա ժամկետ սահմանեց

Ի պատասխան՝ դատարանը վերադարձրեց մեկ ամիս առաջ ընդունված բողոքները

Ամիսներ առաջ ԱԺ «Միասնություն» դաշինքի երեք պատգամավորներ՝ Մանվել Բադալյանը, Արտակ Գրիգորյանը եւ Վազգեն Խաչիկյանը, հանդես եկան օրենսդրական նախաձեռնությամբ՝ սահմանափակելով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական եւ տնտեսական գործերի պալատին դիմելու ժամկետը: Ըստ այդմ, վճռաբեկ բողոք կարող է ներկայացվել դատարանի վճիռը կամ որոշումը օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո եռամսյա ժամկետում: Օրենքը գործունեության մեջ դնելուց կարճ ժամանակ անց պրակտիկ իրավաբանները հայտնվել են փակուղում եւ փորձում են հասկանալ, թե ո՞վ եւ ինչո՞ւ բարդացրեց առանց այդ էլ քաղաքացի-դատարան բարդ փոխհարաբերությունները, ինչո՞ւ են նման փոփոխությունները կատարվում գաղտագողի, առանց իրավաբանական լայն շրջանակներում քննության առնելու:

Ի՞նչ եզրակացություն է տվել ԱԺ պետաիրավական հանձնաժողովն առաջարկված փոփոխությանը: Մեր հարցին հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դալլաքյանը հայտնեց, որ Վլադիմիր Նազարյանի ղեկավարած ԱԺ իրավաբանական ծառայության եզրակացությունը դրական է եղել, պատգամավորների առաջարկը ժամանակին ուղարկվել է ՀՀ կառավարություն՝ կարծիք ստանալու համար, այնտեղից առարկություն չեն ներկայացրել: Բացի այդ, պետաիրավական հանձնաժողովը հարցը քննարկել է ՀՀ արդարադատության նախարարի մասնակցությամբ եւ դրական եզրակացություն է տվել:

Սակայն, որոշ ժամանակ անց, ըստ պրն Դալլաքյանի, հանձնաժողովը մի շարք նամակներ է ստացել, այդ թվում ԵՊՀ-ի իրավաբանական ֆակուլտետից, որոնք մասնագիտական բացատրություններով հիմնավորել են օրենսդրական փոփոխության աննպատակահարմարությունը եւ առաջարկել վերանայել: Ներկայումս խորհրդարանում շրջանառության մեջ է մեկ այլ առաջարկ, որի հեղինակ Վլադիմիր Նազարյանը գտնում է, որ եռամսյա ժամկետը պետք է երկարացնել մինչեւ 6 ամսվա:

Ինչեւէ, մարտի 22-ին ՀՀ նախագահի կողմից վավերացվելուց հետո օրենսդրական փոփոխությունը ուժի մեջ է մտել, որից թերեւս վրդովվելով, ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղ. եւ տնտ. գործերի պալատը վերադարձրել է մի շարք բողոքներ, որոնք ընդունել էր դեռեւս մարտի սկզբներին:

Առհասարակ ի՞նչ անհրաժեշտություն կար սահմանափակելու վճռաբեկ դատարան բողոքարկելու ժամկետը եւ ինչո՞ւ հատկապես 3 ամսով: Պրն Դալլաքյանի ասելով, օրենսդրական փոփոխության հեղինակների հիմնավորումն այն էր, որ բողոքարկումների համար խելամիտ ժամկետ է պետք սահմանել, որպեսզի տարիների վաղեմություն ունեցող գործերը չշրջանառվեն դատարանում: «Այն ժամանակ էլ խոսքը 3 կամ 6 ամսվա մասին էր, ի վերջո որոշվեց 3 ամիս սահմանել», հայտնեց պրն Դալլաքյանը: Սա օրենսդրի տեսակետը:

Թե ինչ հետեւանքների է հանգեցրել բողոքների սահմանափակումը, բացատրում է Փաստաբանների միջազգային միության անդամ Մասիս Ղազանչյանը՝ իբրեւ պրակտիկ իրավաբան: «Մի կողմ թողնենք, որ ժամանակային սահմանափակումը հակասում է սահմանադրությանը (ՀՀ սահմանադրության 93 հոդված) եւ զրկում ատյաններում եղած արդարացի վճիռները վերանայելու հնարավորությունից: Նշված փոփոխությունը ուժի մեջ է մտել մարտի 22-ին, ընդ որում փոփոխության մասին օրենքը ուղղակի նշում է պարունակում, որ ուժի մեջ է մտնում հրապարակվելուց հետո: Մարտի սկզբներին մի քանի քաղ. գործով բողոք է ներկայացվել ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղ. եւ տնտ. գործերով պալատ: Նշված գործերով բողոքներն ապրիլ ամսին վերադարձվել են՝ ավելի ուշ ուժի մեջ մտած վերը նշված փոփոխության ժամկետների խախտման պատճառաբանությամբ, որ ըստ էության նշանակում է՝ վճռաբեկ դատարանը հետադարձ ուժ է տվել ՀՀ քաղ. դատ. օր.-ում եւ «Դատարանակազմության» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու օրենքին: Հետաքրքիր է, որ բողոքները վերադարձվում են կամ վճռաբեկ դատարանի գրասենյակի աշխատակցի ստորագրությամբ, կամ խորհրդականի ստորագրությամբ: Այսինքն, նա է որոշում բողոքը վերադարձման ենթակա լինելու եւ օրենքին հետադարձ ուժ տալու հարցը», հայտնեց պրն Ղազանչյանը:

Ապա ավելացրեց, որ վերադարձնելուց գոնե չեն նշում, որ բողոք բերողը կարող է նույն քաղ. դատ. օր.-ի 77 հոդվածի կարգով դիմել սահմանված դատավարական ժամկետը բաց թողնելու պատճառը հարգելի ճանաչելու խնդրանքով, որի հիման վրա դատարանը ժամկետը վերականգնում է եւ գործը քննության է առնում ըստ էության:

«Այդուհանդերձ այս հոդվածի առկայությունն անգամ չի արդարացնում վճռաբեկ բողոք բերելու ժամկետը սահմանափակելու նշված փոփոխությունը, որի անհրաժեշտությունը բոլոր դեպքերում կասկածելի է», հայտնեց պրն Ղազանչյանը: Փաստաբանը նշեց, թե օրենսդիրն իր հերթին, դատարանն իր հերթին սահմանափակում են քաղաքացիների իրավունքները՝ մեկը խախտելով սահմանադրությունը եւ չտրամաբանված սահմանափակումներ մտցնելով, մյուսը՝ իր կամայական մեկնաբանություններով: Նման դեպքերում պարզ չէ, թե ո՞ւմ դիմի քաղաքացին: «Հավանաբար վճռաբեկ դատարանի գրասենյակին, որի որոշումը բողոքարկելու կարգ օրենսդիրն, ըստ էության, չի նախատեսել: Այդպիսով անհայտ արդարացի վճիռը մնում է ուժի մեջ, բայց չի կարող բողոքարկվել», ավելացրեց պրն Ղազանչյանը: Փաստաբանը նշեց օրենքի մի շարք հոդվածներ, որոնք վճռաբեկ դատարանի «մեկնաբանությունների» եւ «գործողությունների» արդյունքում ավելացնում են արդարացի վճիռների թիվը, միաժամանակ՝ սահմանափակում արդարացի վճիռները բողոքարկելու հնարավորությունը:

Իսկ այդպիսիք, ըստ պրն. Ղազանչյանի, շատ են: Այսպես, քաղ. դատ. օր.-ի 78 հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն, ըստ էության, պատասխանողին ծանուցագիրն ուղարկվում է հայտնի նստած հասցեով, իսկ քաղ. դատ. օր.-ի 118 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն պատասխանողի չներկայանալն արգելք չէ գործի քննության համար: Քաղ. դատ. օր.-ի 80 հոդվածը գործնականում դատարանների մեկնաբանության արդյունքում կիրառվում է մասամբ, որով վերջին հայտնի հասցեով ուղարկված ծանուցագիրը համարվում է հանձնված, թեկուզ հասցեատերն այլեւս այդ հասցեում չի բնակվում: Այս կերպ՝ «պատշաճ» ծանուցված պատասխանողի բացակայությամբ դատարանը վճիռ է կայացնում եւ, որպես կանոն, պատասխանողը բաց է թողնում եռամսյա ժամկետը, որը նոր փոփոխության արդյունքում, փաստորեն նրան զրկում է վճիռը բողոքարկելու գրեթե բոլոր հնարավորություններից: «Ահա օրենսդրի կեցվածքը եռամսյա սահմանափակում մտցնելու առումով», հայտնեց փաստաբանը:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՇԻՐԱԿ

Դպրոցը՝ ինքնագնահատումի ճանապարհին

Սկսված ավարտական քննություններն ինքնուրույն կյանք դուրս գալու ճանապարհին առաջին ստուգումն են Շիրակի մարզի միջնակարգ դպրոցների այս տարվա շուրջ 4700 շրջանավարտների համար, որոնցից 20-ը նաեւ մեդալի հավակնորդներ են: Գյումրու, մարզի մյուս բնակավայրերի կրթօջախների 21-րդ դարի առաջին շրջանավարտներից շատերի համար դպրոցն ուսումնառության բոլոր 10 տարիներին այդպես էլ մնաց անձուկ տնակային գոյություն, սակայն մի զգալի մասը հասցրեց վայելել նման պայմաններից հետո քարե շենքի ընդարձակ ու լուսավոր դասասենյակներում ուսանելու բերկրանքը: Մարզում միայն անցյալ տարվա ընթացքում շարք մտավ վերականգնված կամ նոր կառուցված 12 դպրոցական կառույց, իսկ դպրոցաշինության հեռանկարային ծրագիրն ամբողջությամբ ավարտի հասցնելու համար պետք է շահագործման հանձնվի եւս 27-ը:

Անցած ավելի քան տասնամյա ժամանակամիջոցում այնքան շատ բան կորցրած հայաստանյան դպրոցը կարծես սկսում է իրեն վերագտնելու, նորը ձեռք բերելու նաեւ հաջող փորձեր անել: Շիրակի, Գյումրի քաղաքի մի շարք կրթօջախներում սաներին տվող կայուն գիտելիքների մի վկայությունը վերջին երկու-երեք տարիներին հանրապետական եւ միջազգային առարկայական օլիմպիադաներում նրանց նվաճած մրցանակներն են, հատկապես՝ բնագիտա-մաթեմատիկական առարկաներից, ինֆորմատիկայից եւ օտար լեզուներից: Ապրիլի վերջին ավարտված այս ուստարվա հանրապետական օլիմպիադաների եզրափակիչ փուլում շիրակցի 120 մասնակիցները 14 առարկաներից շահեցին տարբեր կարգի 39 դիպլոմ եւ 34 գովասանագիր՝ ընդհանուր թվային հաշվարկով գրավելով առաջին տեղը: Ձեռք բերված արդյունքների համար մարզը պարգեւատրվեց ՀՀ գիտության եւ կրթության նախարարության ոսկե մեդալով: Այս տարի քիմիա առարկայից Մոսկվայում կայացած միջազգային օլիմպիադայում Գյումրու 1-ին կրթահամալիրի սան Իշխան Հովհաննիսյանը շահել է 3-րդ մրցանակ: Շիրակցի դպրոցականները Հայաստանը ներկայացնողների թվում կլինեն նաեւ տարվա ընթացքում մաթեմատիկա, ֆիզիկա եւ ինֆորմատիկա առարկաներից կայանալիք միջազգային օլիմպիադաներում:

Քաղաքացիական կրթության կենտրոնը 1 տարեկան է

Գյումրու Միքայել Նալբանդյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտի տարբեր բաժինների 36 ուսանողների հանձնվեցին «Քաղաքացիական կրթություն» առարկայի ուսուցչի որակավորման վկայագրեր: Իրենց բուհական հիմնական մասնագիտությանը զուգահեռ այս երկրորդ մասնագիտությունը նրանք ստացել են այստեղ գործող համանուն կենտրոնում, որի ստեղծման մեկ տարին լրացավ օրերս: Դրանով «Եվրասիա» հիմնադրամի հովանավորած ծրագրի ժամկետն ավարտվեց, սակայն, ինչպես հույս հայտնվեց այս առթիվ ինստիտուտում կազմակերպված շնորհանդեսի ժամանակ, արդեն պաշտոնապես գրանցված կենտրոնը կշարունակի գործել որպես կայացած ինքնուրույն կառույց՝ նպաստելով մարզում ժողովրդավարության եւ քաղաքացիական հասարակության գաղափարների տարածմանը:

Քաղաքացիական կրթության կենտրոնում ուսուցման մեկամյա ծրագիրն իրականացվել է ժամանակակից տեխնիկական միջոցներով հագեցած մասնագիտացված լսարանում, ընդգրկելով 350 ժամ դասախոսություններ, սեմինարներ, գործնական պարապմունքներ եւ հանդիպումներ, քննարկումներ բնագավառին մոտ կանգնած անձանց ու կազմակերպությունների հետ: Դասընթացի ավարտման վկայագրեր ստացողները որպես նեղ մասնագետներ կարող են տվյալ առարկան դասավանդել հանրակրթական դպրոցներում:

Կենտրոնն իր ուսուցողական եւ մեթոդական ծառայություններն է առաջարկում նաեւ հասարակական կազմակերպություններին ու բոլոր այլ շահագրգիռ խմբերին: Իրենց հետագա գործունեությանն ու նոր ծրագրերի իրականացմանն աջակցություն գտնելու նպատակով կենտրոնի ղեկավարությունը դիմել է մասնավորապես ՄԱԿ-ի Հայաստանի գրասենյակ, որտեղ պատրաստակամ վերաբերմունքի է հանդիպել: Այսուհետ եւս աջակցելու պատրաստակամություն են հայտնել նաեւ «Եվրասիա» հիմնադրամի ներկայացուցիչները:

ԳԵՂԱՄ ՄԱՐԶՈՅԱՆ

ԻՐԱՆ

Շուրջ 22 մլն իրանցիներ համաձայնության քվե տվեցին Մ. Խաթամիի բարենորոգումների քաղաքականությանը

«Իրան դեյլի» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Մ. Խոդադին ասում է, որ թերթի այսօրվա համարի համար ընտրել է Մոհամադ Խաթամիի այն նկարը, որտեղ իրանցիների սիրելին ժպտում է ամբողջ դեմքով: Պակաս հրաշալի չէ նկարի մակագրությունը՝ «Ժպիտը վերադառնում է»: «Պայծառ նկար է, Ձեր թերթում կօգտագործեմ», ժպտաց Խոդադին:

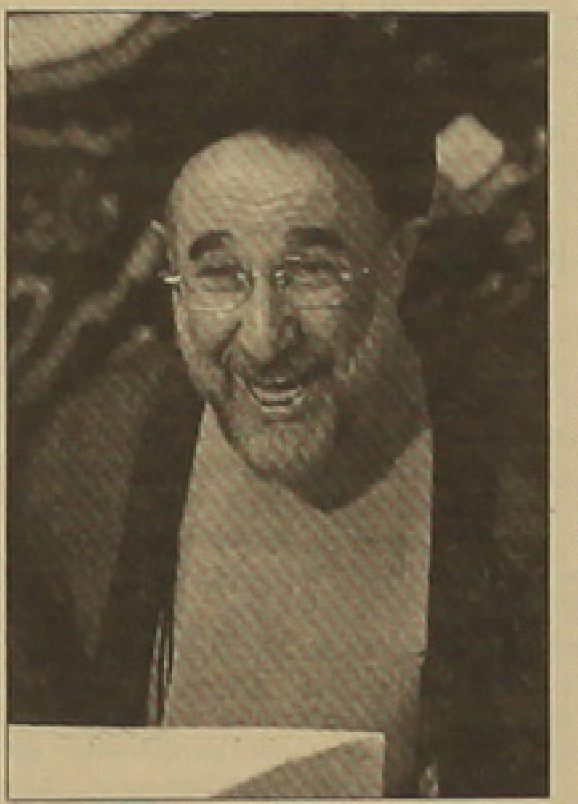

Երեկ Թեհրանի բոլոր օրաթերթերը լույս տեսան Խաթամիի նկարներով: 21 մլն 656 հազար իրանցիներ կամ նախագահական 6-րդ ընտրություններին մասնակցածների 77,89 տոկոսը քվեարկել են Խաթամիի օգտին: Մյուս ինը թեկնածուները միասին չեն ստացել նույնիսկ 6 մլն քվե. Ահմադ Թավաքոլի՝ 4 մլն 387 հազար (15,61 տոկոս), Ալի Շամխանի՝ 737 հազար (2,62), Աբդուլլահ Ջասեբի՝ 260 հազար (0,92 տոկոս), Մահմադ Քաշանի՝ 237.600 (0,84 տոկոս), Հասան Ղաֆուրիֆարդ՝ 129 հազար (0,46 տոկոս), Մանսուր Ռազավի՝ 114,600 (0,41), Շահաբեդդին Սադր՝ 60.500 (0,22), Ալի Ֆալլահյան՝ 55.200 (0,20), Մուստաֆա Հաշեմիթաբա՝ 28 հազար (0,10), ավելի քիչ, քան նախագահական նախորդ ընտրություններում էր հավաքել պահպանողական Նաթեղ Նուրին՝ 7,2 մլն: Ի տարբերություն նախորդ ընտրությունների, որոնց մասնակցեցին ընտրելու իրավունք ունեցող իրանցիների 83 տոկոսը, այս անգամ մասնակցությունը համեմատաբար նվազ էր՝ 67 տոկոս:

Իրանի հոգեւոր առաջնորդ Ալի Խամենեին, որի վերահսկողության տակ է գտնվում համակարգի քաղաքականության ուղղությունների ընտրությունը, նրան է վերապահված զինված ուժերի հրամանատարությունը, պատերազմ հայտարարելը կամ խաղաղություն հաստատելը եւ մի շարք այլ առանցքային լիազորություններ, կիրակի, Մուհամեդ մարգարեի ծննդյան օրվա առիթով տված կրոնական արարողության ժամանակ ողջունեց նախագահական ընտրությունները, ասելով, թե դա «կրոնական ժողովրդավարության» հաստատման ապացույցն էր: Այստեղ պետական պաշտոնյաները եւ լրագրողները սովորաբար խուսափում են պատասխանել այն հարցին, թե արդյոք Խամենեի եւ Խաթամիի միջեւ կա՞ն տարաձայնություններ, մոտեցումների տարբերություններ: Հստակ է մեկ բան. Իրանում նախագահի պաշտոնն իշխանական համակարգում երկրորդն է, մոտավորապես՝ ուժեղ նախագահական համակարգում վարչապետի պաշտոնին հավասար դիրքով:

Երկրորդ անգամ նախագահի լիազորությունները ստանձնող Խաթամին իր ուղերձում շնորհակալություն հայտնեց իրանցի ժողովրդին մասնակցության համար, ավելացնելով, թե իր առաջ լուրջ պատասխանատվություն է դրվել, որովհետեւ ժողովուրդն աջակցել է եւ դրա համար «պետք է վճարել պարտքերը»: Խաթամին դեռ ընտրություններից առաջ խոստացել է հաստատել եւ ամրապնդել ժողովրդավարությունը, խոսքի, մամուլի ազատությունը, «բուժել» Իրանի տնտեսությունը, ստեղծել աշխատատեղեր, կրճատել 15 տոկոսի հասնող գործազրկությունը: Եվ ամենագլխավորը՝ ամբողջ աշխարհում բարելավել Իրանի վարկը, երկիրը հանել պարտադրված շրջափակումից:

Կկարողանա՞ Խաթամին արդարացնել իրանցիների հույսերը՝ ժամանակը ցույց կտա: Մեկ բան հստակ է. Խաթամիի նախագահության նախորդ չորս տարիներին Իրանը վստահ քայլերով գնացել է դեպի ժողովրդավարություն: Համարձակվում եմ ասել. այսօրվա Իրանը շատ ավելի ժողովրդավարական եւ ազատ երկիր է, քան Եվրախորհրդի անդամ կամ նախկին ԽՍՀՄ մի շարք երկրներ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Թեհրան

Բարեփոխումների կուրսը Իրանում անշրջելի է դառնում

Հունիսի 8-ին Իրանում տեղի ունեցած նախագահական 8-րդ ընտրություններում կրկին երկրի նախագահ ընտրվեց բարեփոխիչ, 58-ամյա հոջաթոլէսլամ սեյեդ Մոհամադ Խաթամին, որը նախորդ ընտրություններում էլ աննախադեպ ցուցանիշներով էր ընտրվել: Փաստորեն արդեն 4-րդ անգամ իրանցիները (նախագահական նախորդ, տեղական եւ խորհրդարանական ընտրություններին), քվեարկելով հօգուտ բարեփոխիչների, ապացուցում են, որ ձգտում են օրինական ճանապարհներով հասնել իրենց նպատակներին, որոնք արտացոլում են գտել Խաթամիի նախընտրական ծրագրերում՝ ժողովրդավարության հաստատում, իրանցիների դերի կարեւորում երկրի կառավարման հարցում, բարեփոխումներ հասարակական, քաղաքատնտեսական եւ գիտամշակութային ասպարեզներում: Հանգամանք, որ անշուշտ չեն կարող անտեսել նաեւ պահպանողականները, առավել վերջիններիս երիտասարդ սերունդը, որը շատ հարցերում կվերանայի իր դիրքորոշումները: Թերեւս դա էին վկայում պահպանողական թեկնածուների կարգախոսները, անկախ այն բանից, թե որքանով էին հավատացած սեփական կարգախոսներին: Ինչ վերաբերում է ընտրությունների արդյունքների գնահատմանը, ապա վերջիններս եւ նրանց հարող մամուլը նշում են, որ ընտրողները քվեարկել են հօգուտ իսլամական վարչակարգի, իսլամական հանրապետության: «Էնթեխաբ» օրաթերթը (հունիսի 9-ին) գրում է, որ ընտրություններին ազգաբնակչության այդօրինակ ակտիվությունը ազգային հաղթանակ է, ոչ ոք իրավունք չունի սահմանափակել մեկ կուսակցության հաջողությունների շրջանակներում: Մինչդեռ բարենորոգիչների կարծիքով՝ ընտրությունները նաեւ հանրաքվե էին բարեփոխումների վերաբերյալ, որոնց օգտին քվեարկել է մասնակիցների մեծամասնությունը: Նշենք, որ այս ընտրություններին էլ երիտասարդությունը մեծ դեր ունեցավ, ինչպես նախորդում:

Անդրադառնալով այն հարցին, թե ազգընտիր նախագահին որքանո՞վ կհաջողվի կյանքի կոչել նախընտրական խոստումները, հարկ է նշել, որ թեեւ պահպանողականները կշարունակեն արգելակել Խաթամիի ծրագրերի իրագործումը՝ գործի դնելով իրենց լծակները՝ Սահմանադրության պահապան խորհրդի եւ դատական իշխանությունների հնարավորությունները, այսուհանդերձ, հաշվի առնելով որոշ հանգամանքներ, պահպանողականները այլեւս չեն կարող լիովին անտեսել ժողովրդի պահանջներն ու կամքը: Նախագահը այժմ գործ ունի բարենորոգիչ մեծամասնությամբ խորհրդարանի հետ եւ ի վերջո անցյալ 4 տարիների փորձի կուտակումը նրան ավելի վճռական գործելու հնարավորություն է ընձեռելու: Թերեւս նման պարագաներով է պայմանավորված բարենորոգիչներից ոմանց լավատեսությունը, թե պատմական այս ընտրությունները շրջադարձային նշանակություն կունենան:

ԷՄՄԱ ԲԵԳԻՋԱՆՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Թուրքիայի իշխանությունները՝ կաշառակերության ջատագովներ

Ներքգործնախարարի հրաժարականը

Թուրքիայի ներքգործնախարար Սաադեթթին Թանթանը, որը երկրում խաչակրաց արշավ էր սկսել կաշառակերության դեմ, օրերս պաշտոնանկ արվեց: Նրան առաջարկվեց երկրորդական մի պաշտոն մաքսային վարչությունում: Բայց Թանթանը հրաժարվեց այսուհետ կառավարությունում աշխատելուց: Նրա պաշտոնում նշանակվեց փոխվարչապետ Մեսութ Յըլմազի մերձավորներից մեկը՝ Ռյուսթյու Քազիմ Յուչելենը: «Մոնդ» թերթը տեղեկացնում է, որ նախկին ոստիկանապետ Թանթանը երկրում հարգված անձնավորություն է եւ վարկաբեկված չէ, ինչպես պաշտոնյաներից շատերը: Բայց վերջերս փոխվարչապետ, Մայր հայրենիք կուսակցության առաջնորդ Յըլմազը Թանթանին ամբաստանեց կուսակցությանը դավաճանելու մեջ, քանի որ ներքգործնախարարը ժանդարմերիային կարգադրել էր քննություն սկսել էներգետիկայի նախարարության գեղծարարությունների առնչությամբ: Դրա հետեւանքով ձերբակալվել էին բազմաթիվ պաշտոնյաներ, ստիպված հրաժարական էր տվել էներգետիկայի նախարար Ջումհուր Էրսյումերը՝ Յըլմազի մերձավորներից մեկը: Բայց խորհրդարանական անձեռնմխելիության շնորհիվ Էրսյումերը չձերբակալվեց:

Միջազգային հաստատությունները Թուրքիայում տիրող կաշառակերությունը համարում են անցյալ նոյեմբերից երկրում բռնկած ֆինանսական ճգնաժամերի գլխավոր պատճառներից մեկը: Համաշխարհային բանկը հրապարակել է Անկարայի արդյունաբերական պալատի վերջին զեկուցագրերից մեկը, ըստ որի Թուրքիայում պետական պայմանագրեր կնքվում են այն ընկերությունների հետ, որոնք կաշառում են իշխող կուսակցությանը: Կաշառքի չափը հասնում է պայմանագրի գումարի 15 տոկոսին: Օրերս Անկարա այցելած ԱՄՀ-ի պատվիրակությունն արձանագրեց, որ Թուրքիայի կառավարությունն արդեն իսկ շեղվում է հիմնադրամի հետ մայիսի 15-ին իր ստորագրած պայմանագրի դրույթներից:

Պ. Ք.

ԹԵՀՐԱՆ

Եռանախագահների մոսկովյան հանդիպմանն ակնկալվում է դեսպան Քոլեյնիի մասնակցությունը

Սկիզբը էջ 1

Ինչքանով ես եմ հասկանում, ԼՂ հակամարտության խաղաղ կարգավորման հարցում Իրանի եւ Ռուսաստանի դիրքորոշումները, մոտեցումներն առավել քան երբեւէ նույնական են: Թեեւ հայաստանյան մամուլը գրեթե չի գրել, բայց քիվեսության բանակցություններից հետո Իրանի եւ Ռուսաստանի արտգործնախարարներ Ք. Խարազին եւ Ի. Իվանովը ԼՂ հարցի շուրջ մի շարք անգամ տեսակետներ են փոխանակել: «Մենք խորհում ենք տարածաշրջանում ամուր կայունության մասին եւ հավատում ենք, որ խաղաղությունը պետք է լինի երկարատեւ, կայուն ճանապարհ տարածաշրջանում համագործակցության զարգացման համար: Այս առումով մենք պաշտպանում ենք Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների ուղղակի բանակցությունները», ասաց ԱՊՀ գլխավոր վարչության պետը: Երբ պրն Դոլաթաբադիին տեղեկացրի Թուրքիայի վարչապետ Էջեւիթի վերջին հայտարարությանը, համաձայն որի Անկարան կարող է Երեւանի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատել, եթե Հայաստանը միջանցք տրամադրի Ադրբեջանին, որտեսզի վերջինս կապվի Նախիջեւանի հետ, եւ հարցրի, թե նման բանը կարո՞ղ է լինել իրատեսական, դիվանագետը պատասխանեց. «Ես ճշգրտորեն չգիտեմ Էջեւիթի ասածները, եւ դրանք վերլուծելուց հետո կարելի է փորձել պատասխանել»:

Մեր հարցազրույցի մի հատվածը վերաբերում էր Թեհրան-Բաքու հարաբերություններին: «Հայաստանը Իրանի հետ ունի տնտեսական, քաղաքական լավ հարաբերություններ, կարող ենք ասել՝ երկու պետությունները ռազմավարական դաշնակիցներ են: Իրանն Ադրբեջանի հետ ունի մշակութային եւ կրոնական նույնություններ, մինչդեռ Թեհրան-Բաքու կապերը սառն են, երբեմն՝ բարդ: Ո՞րն է պատճառը», իմ հարցին պրն Դոլաթաբադին պատասխանեց. «Իրան-Ադրբեջան հարաբերությունները, հակառակ այն տեսակետների, որոնք գալիս են դրսից, սառը չեն, կարող ենք ասել՝ Ադրբեջանը տնտեսական լավ գործընկեր է: Վերջին երեք տարիներին Հեյդար Ալիեւը երկու անգամ այցելել է Իրան, խորհրդարանի նախագահը՝ երեք անգամ, Թեհրան են ժամանել մի շարք նախարարներ, այլ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ: Կարծում եմ, մեր հարաբերությունները սառը չեն, եւ եթե դուք սառնություն զգում եք, ապա դրա պատճառը տարածաշրջանի զգայուն լինելն է, չկարգավորված խնդիրները եւ դրանց հանդեպ տարբեր տեսակետները»: Լավ, այդ դեպքում ինչո՞ւ է նախագահ Հ. Ալիեւի պաշտոնական այցն Իրան արդեն մի քանի անգամ հետաձգվում. «Մի քանի անգամ չի հետաձգվել: Մեկ անգամ է հետաձգվել: Պատճառն այն էր, որ Հ. Ալիեւի այցը նախատեսված էր այն ժամանակաշրջանում, երբ նախագահ Խաթամին պատրաստվում էր Նյու Յորք մեկնել՝ մասնակցելու ՄԱԿ-ի՝ հազարամյակի գագաթաժողովին»:

Իրանը Հարավային Կովկասի երեք հանրապետությունները համարում է բարեկամ երկրներ, իսկ ինչ վերաբերում է հայ-իրանական համագործակցությանը, ապա, ըստ պրն Դոլաթաբադիի, «համագործակցության առաջնային խնդիրն է Իրան-Հայաստան գազատարի, Արաքսի ՀԷԿ-ի եւ Քաջարանի թունելի կառուցումը»: «Իրան-Հայաստան համագործակցությունը Հյուսիս-Հարավ առանցքի մի հատվածն է», շեշտեց դիվանագետը: Իմ հարցին՝ «1992 թվականից խոսվում է գազատարի կառուցման մասին, անցել են տարիներ, ե՞րբ է վերջապես կառուցվելու», պրն Դոլաթաբադին պատասխանեց. «Համաձայն վերջին քննարկումների, կարող ենք ասել, մենք շատ մոտ ենք շինարարության աշխատանքները սկսելուն: Դուք նշեցիք 1992 թ.: Պիտի ասեմ, որ ձգձգման պատճառը եղել է Հայաստանի պատրաստակամության բացակայությունը»:

Ձեր կարծիքով՝ այսօր Հայաստանը պատրա՞ստ է: «Իրանը միշտ պատրաստ է», պատասխանեց:

Թեեւ մենք չհարցրինք Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղի մասին, պրն Դոլաթաբադին հարկ համարեց անդրադառնալ դրան. «Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարը մեզ չի անհանգստացնում, որովհետեւ չի կարող կյանքի կոչվել: Ամենքը չեն պատրաստ մեկ տակառ նավթի համար, այն էլ բարձր գներով, նավթամուղ կառուցել»:

Մշակույթ

«Թշնամին ուզում է մեզ զրկել ազատությունից: Հավատափոխ անելով մեր ժողովրդին, ոչնչացնել մեր քաղաքակրթությունը, կամենում է իրավազրկել, ընչազրկել, դարձնել անհայրենիք, գրել, մաշել մեզ տառապանքների մեջ: Թափառական ժողովրդի համար այլեւս ի՞նչ հայրենիք, ի՞նչ ազատություն, ի՞նչ հավատ...»: Վարդան Մամիկոնյանի խոսքերն են՝ ասված 451 թվականին, մեր այսօրվանից 1550 տարի առաջ: Մի քանի օր առաջ Վազգեն Սարգսյանի անվան հանրապետական մարզադաշտում մենք կրկին անգամ ինքներս մեզ եւ ուրիշների համար հաստատեցինք, որ աստղային ժամեր կարող ենք ունենալ, որ հայ ժողովուրդն անմեռ էություն է: Ու երբ ավարտվեց մեկուկես ժամից էլ պակաս տեւած «Ողջանք անմահության» տոնը, հանդիսականները եւս 2-3 ժամ չէին հեռանում Սպարապետի անունը կրող մարզադաշտից: «Այսպիսի ընտիր հանդիսատես մենք երկար ժամանակ չէինք ունեցել», ասաց տոնահանդեսի պարային համարների բեմադրիչներից մեկը՝ ՀՀ պարային արվեստի միության նախագահ Կարեն Գեւորգյանը: Եվ, իսկապես, այդ օրը մարզադաշտում ներկա էր երկրի մտավորականության ընտրանին:

Մեր երկրում էլ թող տոն լինի

1700-ամյակի տոնակատարությունները շարունակվում են

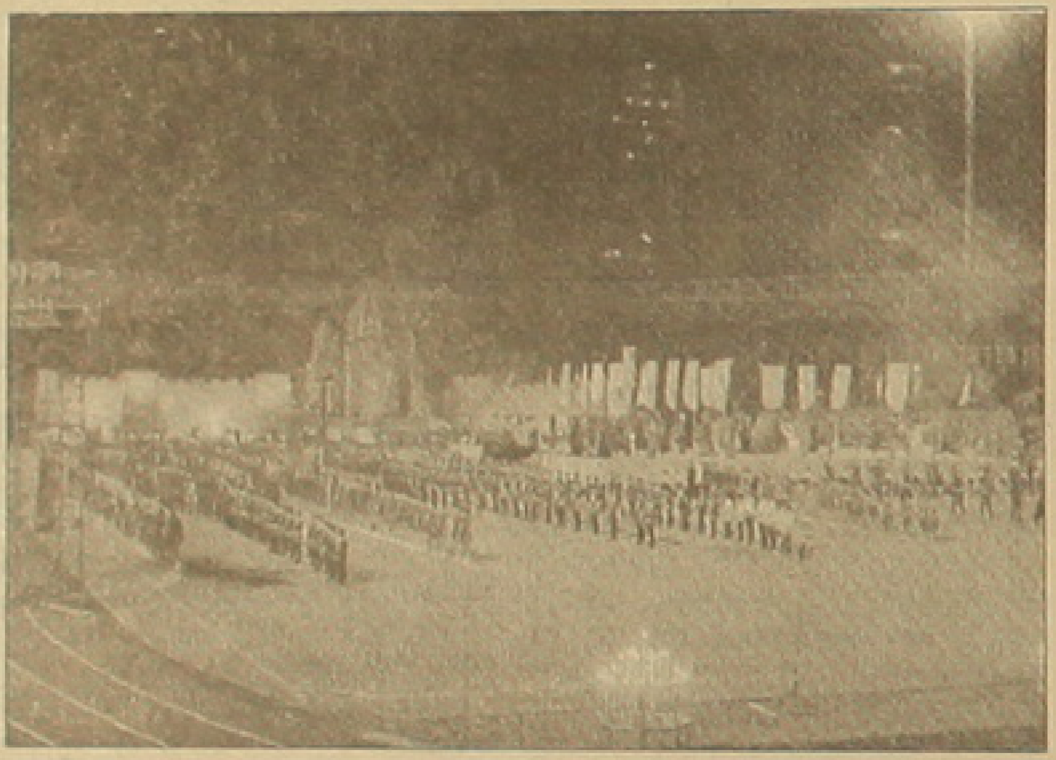

Տարիներ շարունակ երեւանցիները եւ բազմահազար հյուրեր ուրախության, հպարտության պահեր են ապրել «Էրեբունի-Երեւան» տոնակատարությունների ժամանակ: Դրանց գլխավոր բեմադրիչ, արվեստի վաստակավոր գործիչ, ՀՀ պետական նվագախմբի դափնեկիր պրոֆեսոր Հրաչյա Աշուղյանը, սակայն, առավել մեծ հուզում էր ապրում մայիսյան այդ օրը: «Բազմամյա փորձն ինձ հուշում է, ասաց նա, որ Ավարայրի 1550-ամյակին նվիրված այս միջոցառումը, որն անց էր կացվում Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարությունների ծիրում, իմ ամենալավ աշխատանքն է: Չէր կարող վատը լինել, որովհետեւ համախոհների մի ստվար բանակ ունեինք՝ «Հայֆիլմ» կինոստուդիայի տնօրեն, փայլուն կազմակերպիչ Գեւորգ Գեւորգյանի գլխավորությամբ: Իմ կողքին էին տոնակատարության գրական սցենարի հեղինակ, դրամատուրգ Ռուբեն Մարուխյանը, իմ բոլոր ներկայացումների գլխավոր նկարիչ Աշոտ Համբարձումյանը, կոմպոզիտոր, երաժշտական ձեւավորող Ռոբերտ Ալեքյանը, շատ ու շատ շնորհալի արտիստներ: Եվ, ի վերջո, իմ կողքին էր հայ պարարվեստի լեգենդ Վանուշ Խանամիրյանը... Այդ ամենի մեջ մեծ խորհուրդ կա. եթե չլինեներ քրիստոնեության ընդունումը, չէր լինի Ավարայրը, չէր հարատեւի հայ ժողովուրդը: Ավարայրը մեզ այսօր էլ է հուշում, պարտադրում՝ ազգովին միասնական լինել, հեռու անմիաբանության ամեն մի տեսակից»:

Կազմակերպական հսկայական աշխատանք էր կատարված: Եվ այդ աշխատանքների ղեկավարը՝ «Հայֆիլմ» կինոստուդիայի տնօրեն Գեւորգ Գեւորգյանը, տոնակատարությունից օրեր անց իրատեսորեն է գնահատում տոնակատարությունը:

- Տարբեր գնահատականներ եղան, հիմնականում՝ բարձր: Եվ դա հսկայական մի կոլեկտիվի ջանքերն էին: Ամենակարեւորն այն է, որ մարդիկ մի քանի ժամ շարունակ չէին ուզում հեռանալ մարզադաշտից: Այս օրերին, երբ մարդիկ կպած են կենցաղային հոգսերի տակ, իսկապես ուրախության եւ հպարտության ժամեր ապրեցին: Տեսնեիք հապա, թե ինչպես էին ուրախանում մարդիկ, ինչպես էին պարում, երգում տոնահանդեսից հետո:

- Այս միջոցառումը ցույց տվեց, որ ցանկության դեպքում հնարավոր է միջոցներ գտնել:

- Այդպես է: Եվ մենք հույսով ենք, որ առաջիկա միջոցառումների համար նույնպես կգտնվեն դրանք: Հույսով ենք, որ մեր մեծահարուստ հայերը նույնպես կմասնակցեն համազգային այս միջոցառումների կազմակերպմանը: Քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակը զուտ պետական կամ առանձին կազմակերպության խնդիր չէ:

Առջեւում դեռ մի շարք կարեւոր միջոցառումներ կան: Ուզում ենք, որ իրականություն դառնա «Հայֆիլմ» կինոստուդիայի տնօրեն Գեւորգ Գեւորգյանի լավատեսությունը: Մեր երկրում էլ թող տոն լինի:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Առաջ դեպի... ակունքներ

Հայաստանի գրողների միության նիստերի դահլիճում կայացավ «Ազգ եւ նոր հազարամյակ» խորագիրը կրող միջոցառումը, որի նախաձեռնողներն էին Էություն ազգային իմաստության տաճարը եւ ՀԳՄ-ն: Բացման խոսքում ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը նշեց, որ արդի ինտեգրացիայի եւ գլոբալիզացիայի պայմաններում ազգային ինքնությունը վիթխարի չափերի կորուստներ է կրում: Այդ է պատճառներից մեկը, որ Հայաստանի գրողների միությունն անհրաժեշտ է համարել իր ամբիոնը տրամադրել «Էություն» միաբանությանը՝ հասարակությանն ի լուր արծարծելու հայ ազգին առնչվող մի շարք հրատապ գերխնդիրներ:

Հավաքի սկզբում հնչեց միաբանության հիմնը դարձած մի հատված Ավետ Տերտերյանի թիվ 6 սիմֆոնիայից:

Օրվա բանախոսն էր «Էության» հիմնադիր-նախագահ, ճանաչված ազգաբան եւ էաբան Ալեքսանդր Վարպետյանը:

Տեղեկացնենք ընթերցողին, Էություն ազգային իմաստության տաճարը, որը հիմնադրվել է Հայաստանում 1990-ի սեպտեմբերին, հանդիսանում է 80-ական թվականների առաջին կեսին սփյուռքում ծնված «Հարատեւման ուխտ» ազգային ծրագրի ընդլայնման եւ իրագործման օղակը:

Որպես մեկնակետ ընդունելով այն դրույթը, թե յուրաքանչյուր ազգի ծնունդը, զարգացումը, ինքնահայտնումն ու մահացումը ենթարկվում են որոշակի օրինաչափությունների, Էություն տաճարը հետամուտ եղավ այդ օրինաչափությունները բացահայտելու խնդիրներին: Դրանցում կարեւորագույն տեղ ունեն. ա) հայ ժողովրդի ծագումնաբանության եւ ինքնության լուսաբանմամբ հասնել ազգային ինքնաճանաչման, բ) հայ եւ այլ ժողովուրդների պատմական կենսափորձի վերլուծություններով բացահայտել հայ ժողովրդի ճակատագրական ապաքինման, զարթոնքի ու բարգավաճման ազդակները, գ) նախնյաց աշխարհաճանաչողության եւ արդի գիտական բազմակողմանի բացահայտումների հիման վրա ազգային առինքնող եւ ինքնագիտակցական խմորումներով ստեղծել եւ ամրապնդել համահայկական հարատեւման նոր ոգին, որը զորու լինի առաջնորդել հայ ժողովրդին 21-րդ դարի բազմադեմ փորձությունների միջով:

Ծրագրի մշակման եւ իրագործման դաշտն ընդգրկում է հոգեւոր-գիտական-մշակութային ամբողջ մի համալիր, ներգրավելով հայագիտություն, իմաստաբանություն, հոգեբանություն, կենսաբանություն, արվեստաբանություն, տիեզերագիտություն, հելիոտեխնիկա... եւ այլ ճյուղեր:

ՀԳՄ-ում հիշյալ միջոցառմանն Ա. Վարպետյանի ելույթը՝ տարիների պրպտումների եւ բազմածիր փնտրտուքների, մտագննումների, եզրահանգումների համակողմանիորեն շարադրված արգասիքն էր: Բանախոսն անվանեց այն «Անզանգ ազգիս մահվան գործընթացի: Սակայն ոչ վհատեցնող, այլ՝ սթափեցնող»: Ուշահրույց զուգահեռներ անցկացնելով ազգ-անձ-հասարակություն, ազգություն-ժողովուրդ-ամբոխ հասկացությունների միջեւ, տալով յուրաքանչյուրի սահմանումը, Ա. Վարպետյանը բացահայտեց հայ ազգի ներկայիս նահանջի էթնիկական, հոգեբանա-բարոյական, հասարակական արմատային պատճառները:

Նրա հայեցակետի համաձայն դրանցից հանգուցայիններն են. երկիր մոլորակի վրա քաղաքակրթության բնօրրանի՝ արիական քաղաքակրթությանը պատկանելության ուրացումը, սեփական էգոսին անծանոթ լինելը, համատիեզերական բանականության հետ բնատուր «կապերի» խզումը: Նման ընդհանրացումների բաղադրյալ մասն են մեր իրականության այնպիսի երեւույթներ, ինչպիսիք են. ոգեզրկությունը, հողեղեն աշխարհըմբռնումը, կոպիտ նյութին նախապատվություն տալը, ոգեղենի աղքատությունը: Հատկություններ, որոնք ուղղակիորեն նպաստում են ազգի, որը հոգեւոր հավաքականության գոյակցություն է, հոգեւոր լուսոլորտի (աուրայի) հեշտհեշտ մարմանը:

Առաջ դեպի արիական ակունքներ, վերեւ՝ դեպի ոգեղեն տիեզերական լուսավոր շերտեր: Այս է «Էության» գաղափարախոսության եւ գաղափարների սեղմ արտահայտումը: Այն ունի համախոհներ եւ ընդդիմադիրներ: Համենայն դեպս, կարեւոր ենք համարում հետեւյալ դիտարկումը. հիշյալ գաղափարների համակարգը ուղղակիորեն ադրեսվում է նաեւ մարդ-անհատի էզոթերիկ նկարագրին, տիեզերահաճո այնպիսի ներաշխարհին, որում նախապատվությունը տրվում է ոչ թե հողածին, այլ ոգեղեն արժեքներին: Եվ պետք է վավերագրել, որ ներկայիս մեր հասարակությունն առայժմ զերթե պատրաստ չէ դրանց ընկալմանը: Թեպետ արվում են առաջին քայլերը, ինչը հաստատեց միջոցառման վերջում տեղի ունեցած բանախոսի հետ ներկաների հարցուպատասխանը:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ ԱՐՏԵՐԿՐՈՒՄ

Թեհրանի ժամանակակից արվեստների թանգարանում բացվեց հայ նկարիչների ցուցահանդես

Արվեստաբան Հենրիկ Իգիթյանն ասում է, որ մենք հոգնած ազգ չենք

«Ոչ միայն վերջին տասը տարիներին, այլ ընդհանրապես, սա առաջին դեպքն է, երբ Հայաստանից Իրան նման ցուցահանդես է գալիս: Հիմնականում ներկայացված են այն նկարիչները, որոնք ցուցադրվում են Հայաստանի արդի արվեստի թանգարանում: Մենք փորձել ենք ներկայանալ այնպես, որ իրանցի հանդիսատեսն առավել լայն պատկերացում կազմի հայ կերպարվեստի մասին: Այսինքն, ոչ թե մի տեսակն ենք ցուցադրում կամ մի ուղղությունը, այլ հայ կերպարվեստն իր բազմազանությամբ: Եթե մոտենանք ամենախիստ ձեւով անգամ, ապա պիտի ասենք, որ հայ կերպարվեստը մեծ վերելք է ապրում: Մենք հոգնած ազգ չենք: Ցուցահանդեսին շատ լուրջ ենք պատրաստվել: Մենք չենք ներկայացրել հայ ժամանակակից արվեստի դասական մասը՝ չկան Մինասը, Վրույր Գալստյանը, Աշոտ Հովհաննիսյանը, Գայանեն, մյուսները: Այստեղ ներկայացված է այն սերունդը, որն իր ամուր տեղն ունի հայ կերպարվեստում՝ արդի միջին եւ նոր սերունդը», «Ազգի» հետ զրույցում ասաց Հայաստանի ժամանակակից արվեստի թանգարանի հիմնադիր, արվեստաբան Հենրիկ Իգիթյանը:

Թեհրան են ժամանել Գյումրիի արվեստի թանգարանի տնօրեն Արտուշ Մկրտչյանը, արվեստագետ Թենի Վարդանյանը, քանդակագործ Հերիքնազ Գալստյանը, Արարատ եւ Ազատ Սարգսյանները:

Իրանի մայրաքաղաքի ժամանակակից արվեստի թանգարանում հունիսի 11-ին բացված ցուցահանդեսը կշարունակվի մինչեւ հուլիսի 6-ը: Հայ արվեստագետների խումբը Թեհրան է ժամանել թեհրանահայ ժանես Լազարյանի հրավերով: Հենրիկ Իգիթյանի խոսքերով, հայ նկարիչների գործերն Իրանի հասարակությանը ներկայացնելու գաղափարը հղացավ անցյալ տարի, երբ արվեստի նվիրյալ ժանես Գալստյանը Հայաստանում էր: «Ժանեսի հետ եղանք մայրաքաղաքի տարբեր արվեստանոցներում, Գյումրիի արվեստի թանգարանում: Սա մեր նվերն է իրանցի ժողովրդին, որը մեր երկրի ծանր տարիներին հայ ժողովրդին կյանքի ճանապարհ տվեց: Ներկայացված են շուրջ հարյուր գործեր: Կան նկարիչներ, որոնք արտասահմանում առաջին անգամ են ցուցադրվում: Բացի այդ, այստեղ անհատական ցուցահանդեսով ներկայացված է մեր տաղանդավոր արվեստագետներից մեկը՝ Արարատ Սարգսյանը», ասաց արվեստաբան Իգիթյանը, որն առաջին անգամն է Իրանում եւ եւ տպավորված է:

Հենրիկ Իգիթյանի գլխավորած արվեստագետների խումբն արդեն հասցրել է լինել Նոր Ջուղայում՝ Սպահան քաղաքում, այցելել Սպահանի տեսարժան վայրերը, այդ թվում Նոր Ջուղայի Սուրբ Ամենափրկիչ վանքը, Մատենադարանը, թանգարանը: Արվեստագետները հիացած էին Սպահանի Զայանդեռու գետի կամուրջներով, որոնցից ամենագեղեցիկը՝ Սիյասեփոլ (երեսուներեք կամարներով) կամուրջը Շահ Աբասի քաղաքում կառուցվել է հայ ճարտարապետի մտահղացումով:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հ. Գ. Հունիսի 11-ին Թեհրանում լույս տեսնող անգլիատառ «Iran news» օրաթերթն իր մշակույթի մեկ էջն ամբողջությամբ նվիրել էր Հայաստանի պատմությանը, մշակույթին, երեկ բացված ցուցահանդեսին: «Չնայած եվրոպական գեղանկարչության հետ ունեցած մոտիկությանը, հայ գեղանկարիչները հավատարիմ են մնացել իրենց դարերի խորքից եկող ավանդույթներին», գրում է թերթը, տեղեկացնելով, որ Թեհրանում բացված հայ նկարիչների ցուցահանդեսը կազմակերպվել է «Քաղաքակրթությունների երկխոսություն» եւ Հայաստանում քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն հռչակելու տոնակատարությունների շրջանակներում:

Ջեքսոնը մանեկենների շրջապատում

Հանրահայտ մարդիկ միշտ էլ տարօրինակ են լինում, կամ գուցե իրենք են ձգտում այդպիսին ներկայանալ: Նույնիսկ բարեգործություններն ու ազնվագույն արարքները զերծ չեն պահում Մայքլ Ջեքսոնի անունը խորհրդավորության եւ տարօրինակության անբացատրելի շղարշից: Վերջերս երգիչը «Բուժենք երեխաներին» բարեգործական ակցիայի շրջանակներում ստեղծեց Մայքլ Ջեքսոնի անվան միջազգային գրքի ակումբ, որի նպատակն է աջակցել պատանի ընթերցասերներին՝ անվճար գրքեր հասցնելով նրանց: Ակումբի բացմանը ներկա էր նաեւ Ջեքսոնի նախկին դիզայները՝ Շարմիան Քարրը, որը հարցազրույցի ժամանակ մի քանի հետաքրքիր մանրամասներ պատմեց երգչի ննջարանի ձեւավորման մասին: «Շարմիան, դիմել էր նրան Ջեքսոնը, ինձ մահճակալ պետք չէ, բավական են բազմոցը եւ մի քանի աթոռները, բայց ես ուզում եմ, որ իմ ննջարանում անպայման մանեկեններ լինեն»: Զարմացած Շարմիանը ստիպված է եղել Մայքլի հետ խանութ գնալ եւ գնել 17 մանեկեններ՝ 6-ը մեծահասակների, իսկ մնացածը՝ տարբեր տարիքի երեխաների: «Ինչ կարող ես անել, դա նրան դուր է գալիս, ինքս էլ չգիտեմ, թե ինչու: Գուցե պարզապես նրան պետք է զգալ ինչ-որ մեկի ներկայությունը՝ թեկուզեւ անկենդան մանեկենների», բարյացակամորեն բացատրել էր Մայքլ Ջեքսոնի դիզայները:

ԶԱՐԻՆԵ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐԻՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

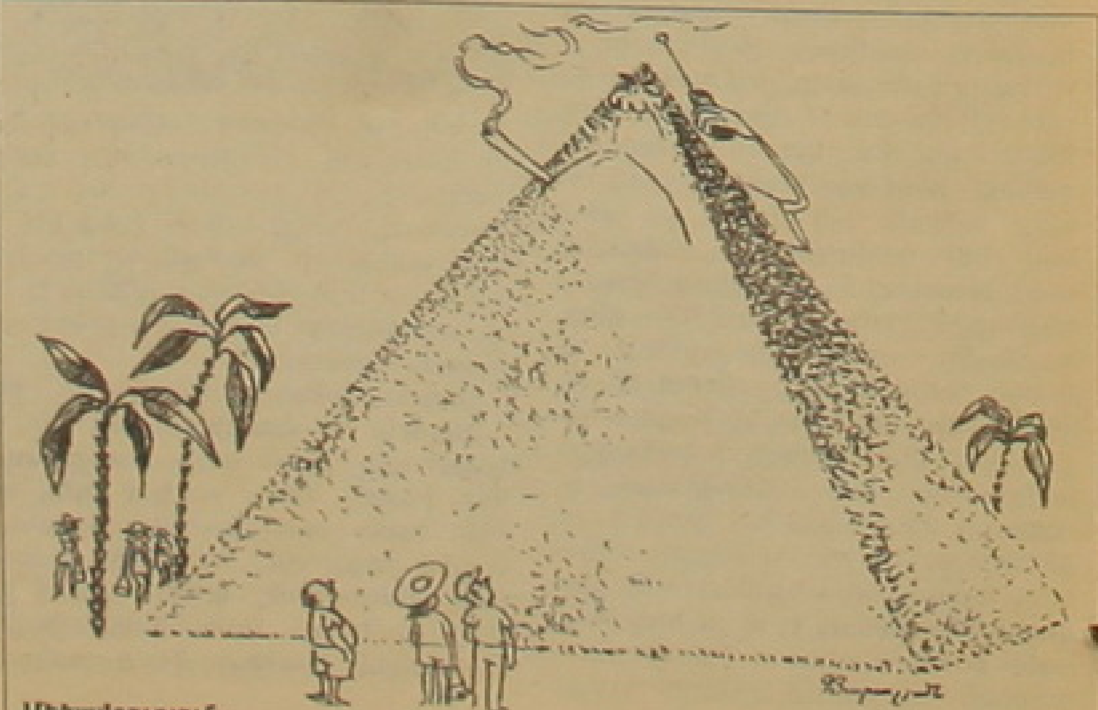

Մեծամտություն:

ՇԱԽՄԱՏ

Շախմատային տրոֆեուր Ռաֆայել Վահանյանը

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Մակեդոնիայից

Եվրոպայի առաջնությունն անցկացվում է Օհրիդի «Դեսարես» հյուրանոցի կազինոյին պատկանող սրահում: Ճիշտ է, այս օրերին պտտախաղի սեղաններին եւ «միծեռնանի բանդիտներին» փոխարինել են շախմատային սեղաններն ու ժամացույցները: Բայց կազինոների շատ մոլեռանդ հաճախորդներ կարող են նախանձել շախմատային գրոսմայստերներին. խաղարկվում է 240 հազար ամերիկյան դոլար: Դրամական մրցանակները 35-ն են, բայց, հիշեցնեմ, հիմնական մրցանակները, այնուամենայնիվ, աշխարհի առաջնության 46 ուղեգրերն են:

Այնուամենայնիվ, մրցաշարի մասնակիցներից ոմանք, որոնք կրքոտ խաղացողներ են ոչ միայն շախմատում, եւ համարյա ամեն օր հերթական տուրից հետո մի քանի ժամ էլ անցկացնում են թղթախաղում, միակ հանգստյան օրը անցկացրին «Դեսարեսից» ոչ հեռու գտնվող կազինոյում եւ... տանուլ տվեցին դեռեւս չշահած մրցանակային գումարները: Մյուսներն իրենց ժամանցը տնօրինեցին ավելի հանդարտ ձեւով: Շատերը հաճույքով մասնակցեցին ուղետորությանը դեպի Մակեդոնիայի գեղատեսիլ կղզիներից մեկը: Շախմատիստների համար կազմակերպված ֆուտբոլային մրցաշարին մասնակցեցին նաեւ մեր պատվիրակները: Նրանք համառ պայքարում նվազագույն հաշիվներով զիջեցին Հոլանդիայի եւ Ռուսաստանի շախմատա-ֆուտբոլիստներին: Առաջ անցնելով նշենք, որ բուն շախմատային մրցաշարում եւս այս երկու երկրների ներկայացուցիչները Հայաստանի գրոսմայստերների հիմնական մրցակիցներն են, բայց «խելքի մարզանքում» հայ շախմատիստների գործերը շատ ավելի հաջող են...

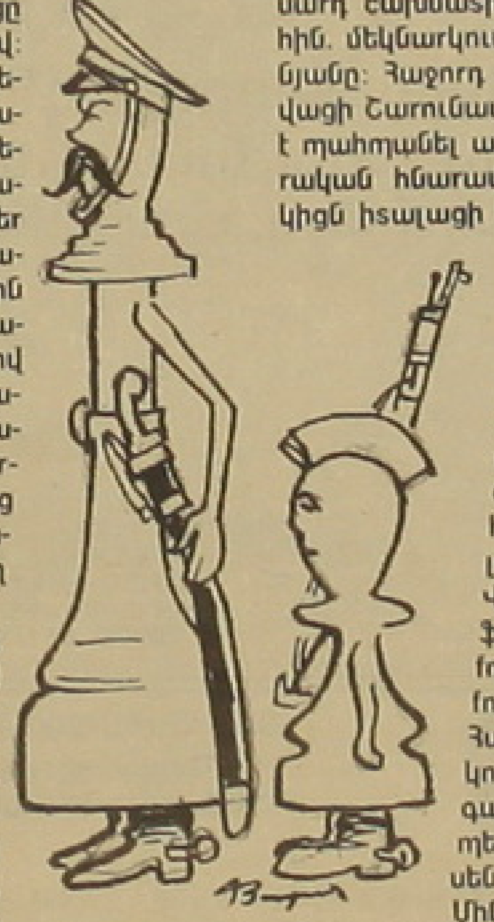

Հանգստյան օրն անցկացվեց նաեւ մրցախաղ (շախմատի, ոչ ֆուտբոլի) եվրոպայի առաջնությունը լուսաբանող ժուռնալիստների եւ մրցաշարի կազմակերպիչ-մրցավարների հավաքականների միջեւ: Տողերիս հեղինակը մտմտում էր, թե որ թիմի կազմում ավելի ճիշտ կլինի խաղալ: Ի վերջո, որպես առաջնության վճռաբեկ հանձնաժողովի անդամ, ընդգրկվեցի կազմակերպիչների խմբում: «Մերոնք» հաղթեցին՝ 52,5–47,5:

Խաղադադարից հետո մրցաշարի ավագագույն մասնակիցներից մեկը՝ Ռաֆայել Վահանյանը, պայքարը վերսկսեց պատանեկան եռանդով: 8-րդ եւ 9-րդ տուրերում նրա պարտիաները զարգանում էին միանման հունով: Միջնախաղում ստանալով մանրադիտակային առավելություն՝ Վահանյանը, ինչպես վայել է շախմատային տրոֆեուրին, աննկատ եւ անկանխատեսելի տեղաշարժումներով անընդհատ ճնշման տակ էր պահում մրցակիցներին՝ Լուիշ Գալեգոյին (Պորտուգալիա) եւ Վիորել Իորդակեսկուին (Ռումինիա): Երկու դեպքում էլ հայ գրոսմայստերը պայքարում էր մինչեւ ուշ երեկո՝ կատարելով մոտ 100-ական քայլ, երբ վաղուց արդեն ավարտվել էին մյուս համարյա բոլոր պարտիաները: Ի վերջո Գալեգոյին մեծագույն համառությամբ հաջողվեց փրկել կես միավորը (ի դեպ, դա նրան գրոսմայստերի նորմա բերեց), իսկ Իորդակեսկուն ստիպված եղավ անձնատուր լինել: «Ես այսօր խաղին տրվեցի ամբողջությամբ: Ուզում էի անպայման հաղթել», պարտիայից հետո ասաց Վահանյանը:

Այժմ Ռաֆայելը պետք է հանդիպի միանձնյա առաջատարի՝ հոլանդացի Լուկ վան Վելիի հետ: Իհարկե, մեծ է գայթակղությունը՝ փորձել հաղթել եւ եվրոպայի չեմպիոն դառնալու իսկական հնարավորություններ ստանալ: Բայց երկու մարաթոնյան պարտիաներից հետո ավելի տրամաբանական է թվում խաղաղ դաշինք կնքել երկրագնդի ուժեղագույն շախմատիստներից մեկի հետ, որից հետո աշխարհի առաջնության ուղեգիրը, կարելի է ասել, հայ գրոսմայստերի գրպանում կլինի:

Ամենամեծ գովասանքների է արժանի նաեւ Սմբատ Լպուտյանը: Հրաշալի մեկնարկից հետո նա, ինչպես վայել է իսկական պրոֆեսիոնալին, «ուժի դիրքերից» հաշտություն է պարտադրում իր ահեղ մրցակիցներին եւ հստակորեն լուծում է աշխարհի առաջնությունում խաղալու խնդիրը: Հերթական տուրերում Լպուտյանը նման ոճով ոչ-ոքի խաղաց շվեյցարացի Վադիմ Միլովի եւ ուկրաինացի Ռուսլան Պոնոմարյովի հետ: Շատ հավանական է թվում, որ նույն հունով կզարգանա 10-րդ տուրում Լպուտյանի հանդիպումը Հոլանդիան ներկայացնող գրոսմայստեր Սերգեյ Տիվյակովի հետ:

Եվս մեկ հայ գրոսմայստեր՝ Սերգեյ Մովսիսյանը, գործնականում լուծել է համաշխարհային առաջնություն մեկնելու խնդիրը: Գեորգի Տիմոշենկոյի (Ուկրաինա) հետ ոչ-ոքի խաղալուց հետո նա գերազանց ոճով հաղթեց Բորիս Ավրուխին (Իսրայել): Այժմ Սերգեյը պետք է հանդիպի Իսրայելի մեկ այլ ներկայացուցչի՝ Էմիլ Սուտովսկու հետ: Մովսիսյանն այս առաջնության եւ ընդհանրապես շախմատային մրցաշարերի ամենակոլորիտային մասնակիցներից մեկն է: Տաղանդավոր երիտասարդը կատարելապես տիրապետում է 9 լեզուների՝ հայերեն, ռուսերեն, վրացերեն, անգլերեն, գերմաներեն, չեխերեն, սլովակերեն, լեհերեն, սերբախորվաթերեն, եւ բնականաբար, բոլորի փնտրված զրուցակիցն է: Սերգեյն աչքի է ընկնում նաեւ արտակարգ աշխատասիրությամբ: Կարող եմ վկայել, որ տուրից առաջ եւ հետո նա օրական յոթ-ութ ժամ անցկացնում է համակարգչի առջեւ՝ պատրաստվում է պարտիաների: Վերլուծում է, հոդվածներ է գրում:

Այս օրերի հերոսներից մեկն էլ Աշոտ Անաստասյանն էր: Նա հրաշալի խաղով պարտության մատնեց ամենաբարձր անհատական վարկանիշ ունեցող մասնակիցներից մեկին՝ Միխայիլ Կրասենկովին (Լեհաստան), ապա սեւերով վստահորեն ոչ-ոքի խաղաց լեհ մեկ այլ ճանաչված գրոսմայստերի՝ Բարթլոմեյ Մաչեյայի հետ: Բաղձալի ուղեգիր նվաճելու համար այժմ Աշոտին բավական է հաշտությամբ ավարտել մնացած չորս հանդիպումները: Այժմ Անաստասյանը պետք է խաղա եւս մեկ ճանաչված գրոսմայստերի՝ բոսնիացի Պրեդրագ Նիկոլիչի հետ:

Դժվարացրեց իր խնդիրը Կարեն Ասրյանը: Նա տանուլ տվեց շախմատային «երկաթյա լեդիին»՝ Հուդիթ Պոլգարին: Հիշեցնեմ, որ Կարենը մեր երկրորդ երիտասարդ շախմատիստն է, որին նեղացնում է հունգարուհին. մեկնարկում Հուդիթից տուժել էր նաեւ Լեւոն Արոնյանը: Հաջորդ տուրում Ասրյանը միավորը կիսեց լիտվացի Շարունաս Սուլսկիսի հետ: Կարենը շարունակում է պահպանել աշխարհի առաջնություն դուրս գալու իրական հնարավորություններ: Նրա հերթական մրցակիցն իսպանացի Միշել Գոդեկան է:

Շախմատային փոքրիկ ողբերգություն ապրեց Վլադիմիր Հակոբյանը: Այն բանից հետո, երբ նա վստահորեն հաղթեց հունգարացի Ռոբերտ Ռուխին, կարելի էր ենթադրել, որ հայ գրոսմայստերը լիովին մտել է հունի մեջ եւ, իր սովորության համաձայն, հզոր եզրագծով կամրապնդի հաջողությունը: Բայց հաջորդ օրը, նպաստավոր դիրք ունենալով իսրայելցի Ալոն Գրինֆելդի դեմ, Վլադիմիրն ապշեցուցիչ ձեւով չնկատեց ֆիգուրի կորուստը: «Այսպիսի բան կյանքումս, գոնե վերջին 15 տարվա ընթացքում, դեռ չէր եղել», խաղից հետո ասաց Հակոբյանը: Բայց Վլադիմիրը դեռ չի կորցրել աշխարհի առաջնություն դուրս գալու հնարավորությունները: Ճիշտ այնպես, ինչպես Արտաշես Մինասյանը եւ Արսեն Եղիազարյանը:

Մինասյանը Տիվյակովին տանուլ տվեց, ապա եւ իսպանացի Խավիեր Մորենայի հետ ոչ-ոքի խաղաց իրեն ոչ հատուկ պասիվ ոճով: «Իզուր ֆուտբոլ խաղացի, ամբողջ էներգիաս տարավ», կես-լուրջ, կես-կատակ ասաց Արտաշեսը: Եղիազարյանը, որը նույնպես «ֆուտբոլիստների» մեջ էր, ընդհակառակը, գործում էր եռանդով: Նա նախ հաղթեց մակեդոնացի Վլատկո Բոգդանովսկուն, ապա սեւերով վստահորեն հաշտություն կնքեց հոլանդացի հանրահայտ գրոսմայստեր Երուն Պիկետի հետ:

10-րդ տուրում Հակոբյանը հանդիպում է ռուսաստանցի Ալեքսեյ Բեզգոդովի, Մինասյանը՝ էստոնացի Յաան Էլվեստի, Եղիազարյանը՝ ուկրաինացի Վլադիմիր Բակլանի հետ:

Կարծես թե փոքր-ինչ հոգնել է Լեւոն Արոնյանը, որը Օհրիդ է եկել Լոզանում անցկացված աշխարհի ուժեղագույն երիտասարդ շախմատիստների մրցաշարից անմիջապես հետո: Լեւոնը տանուլ տվեց դանիացի Հայնե Նիլսենին, ապա ոչ-ոքի խաղաց ուկրաինացի Անտոն Կորոբովի հետ: Գաբրիել Սարգսյանը հաղթեց մակեդոնացի Օրչե Դանչեւսկուն, ապա տանուլ տվեց գերմանացի Մաթիաս Ռոդերին: Արա Մինասյանը պարտության մատնեց Տոնի Կիրովսկուն (Մակեդոնիա) եւ ոչ-ոքի խաղաց իսպանացի Բրունո Բելոտիի հետ:

Այժմ Արոնյանի մրցակիցն է իսլանդացի Վիկտոր Գունարսոնը, Սարգսյանինը՝ Բելոտին, Մինասյանինը՝ մակեդոնացի Նիկոլա Միտկովը:

Վերջում նկատենք, որ մասնակիցների թիվը մեկով պակասեց: Ռուսաստանցի գրոսմայստեր Վալենտին Արբակովը 9-րդ տուրում չներկայացավ խաղին եւ ընդհանրապես «Դեսարես» հյուրանոց: Պարզվեց, որ նա պարզապես հարբելով փորձել է մոռանալ իր շատ վատ ելույթը: Կազմակերպիչները որոշեցին Արբակովին վաղը տուն ուղարկել...

Ինը տուրից հետո

1.	Լ. վան Վելի (Հոլանդիա)	7
2–11.	Ռ. Վահանյան (Հայաստան)	6,5
	Ս. Լպուտյան (Հայաստան)	6,5
	Ս. Մովսիսյան (Չեխիա)	6,5
	Հ. Պոլգար (Հունգարիա)	6,5
	Կ. Սակաեւ (Ռուսաստան)	6,5
	Վ. Միլով (Շվեյցարիա)	6,5
	Է. Սուտովսկի (Իսրայել)	6,5
	Ս. Տիվյակով (Հոլանդիա)	6,5
	Կ. Ասեեւ (Ռուսաստան)	6,5
	Գ. Տիմոշենկո (Ուկրաինա)	6,5
12–26.	Ա. Անաստասյան (Հայաստան)	6
27–54.	Կ. Ասրյան (Հայաստան)	5,5
55–90.	Վ. Հակոբյան (Հայաստան)	5
	Արտ. Մինասյան (Հայաստան)	5
	Ա. Եղիազարյան (Հայաստան)	5
91–123.	Լ. Արոնյան (Հայաստան)	4,5
144–179.	Գ. Սարգսյան (Հայաստան)	3,5
	Արա Մինասյան (Հայաստան)	3,5

Ընդամենը՝ 203 մասնակից

ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍ

Ինդիրա Գանդիի հուշամրցաշարը

Հաղթողը երկու զավակների մայր է՝ գերմանացի դիվանագետ Սաբրինա Շմիդը

Հայաստանի սեղանի թենիսի «ծննդավայրը» շաբաթ օրը, հունիսի 9-ին մեկ անգամ եւս հյուրընկալել էր աննախընթաց մրցաշար: «Հայաստան» մարզական միության (նախկին «Սպարտակ») մարզադահլիճում նշվում էր Հնդկաստանի նահատակ վարչապետ Ինդիրա Գանդիի Հայաստան այցի 25-ամյակը: Այս անգամ իրենց վարպետությունը փորձում էին ոչ միայն Հնդկաստանի դեսպան Բալ Անանդն ու 2-րդ քարտուղար Մանիս Պրահասը, այլեւ, 40 տարվա ընդմիջումից հետո, Չինաստանի դեսպան Չժու Չժաո Շունը, դեսպանության բարձրաստիճան աշխատողների հետ: Իր որդուն քաջալերելու համար ներկա էր նաեւ Իտալիայի դեսպան Անդրեա Տրաբալցան: Խաղում էին նաեւ ՄԱԿ-ի փախստականների վարչության ներկայացուցիչներ տեր եւ տիկին Լյոդ ու Սուչին Դաֆինները: Առանձնապես փայլեց Գերմանիայի դեսպանության 3-րդ քարտուղար Սաբրինա Շմիդը: Ֆրանսիայի դեսպանության փոխհյուպատոս Ժան-Միշել Օրելը գլխավորում էր իրենց պատվիրակությունը: Ներկա էին նաեւ IMF-ի, UNICEF-ի, «Երեխաների փրկություն», Թաիլանդի, Մալթայի եւ այլ դեսպանատների եւ միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչները: Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարությունը որպես հյուր «գործուղել» էր Հնդկաստանում ՀՀ դեսպան Արմեն Բայբուրթյանին, իսկ խաղացողներից՝ Վահան Չարխչյանին, Լեւոն Մինասյանին, Ռուբեն Խառազյանին: Մի խոսքով, սեղանի թենիսի այս տոնահանդեսը հիանալիորեն կազմակերպվել էր եվրոպայի նախկին չեմպիոններ Ֆելիքս Սարգսյանի, Գոհար Խանզադյանի եւ ազգային թիմի մարզիչ Վիգեն Ոսկանյանի կողմից:

Մրցաշարի մասնակիցները Հնդկաստանի դեսպան Բալ Անանդի հետ:

Ավելի քան 4-ժամյա գրավիչ պայքարն ավարտվեց Սաբրինա Շմիդի հաղթանակով, որը եզրափակիչ խաղում 2-0 հաշվով պարտության մատնեց չինացի դիվանագետ Վանգին:

Ինչպես «նախնական» մրցանակաբաշխության ժամանակ ասաց Հնդկաստանի դեսպանը, հնդիկ մեծագույն քաղաքական կին գործիչ Ինդիրա Գանդիի Հայաստան այցին նվիրված հուշամրցաշարում հաղթեց երկու զավակների մայր Սաբրիա Շմիդը: Բարեկամության եւ ջերմ մարզական եղբայրության մթնոլորտում անցկացված այս մրցաշարի պաշտոնական մրցանակաբաշխությունը տեղի կունենա շուտով, ուր հաղթողներին կհանձնվեն հնդիկ վարպետների ձեռագործ գավաթները:

ՀԱՄՈ ՄՈՍԿՈՓՅԱՆ

ՖՈՒՏԲՈԼ

Գավաթը՝ Ֆրանսիայի հավաքականին

Ավարտվեց Ճապոնիայում եւ Հարավային Կորեայում անցկացված «Կոնֆեդերացիաների գավաթի» խաղարկությունը: Մասնակից 8 հավաքականները նախ իրենց հարաբերությունները որոշեցին խմբերում:

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ֆրանսիա	3	2	0	1	9–1	6
2. Ավստրալիա	3	2	0	1	3–1	6
3. Կորեա	3	2	0	1	3–6	6
4. Մեքսիկա	3	0	0	3	1–8	0

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ճապոնիա	3	2	1	0	5–2	7
2. Բրազիլիա	3	1	2	0	2–0	5
3. Կամերուն	3	1	0	2	2–4	3
4. Կանադա	3	0	1	2	0–5	1

Կիսաեզրափակիչներից մեկում ճապոնացիները հաղթեցին ավստրալացիներին՝ 1-0, իսկ ֆրանսիացիները՝ բրազիլացիներին՝ 2-1:

Վճռական խաղում մրցեցին Ֆրանսիայի եւ Ճապոնիայի հավաքականները: Հաղթելով 1-0 հաշվով՝ «Կոնֆեդերացիաների գավաթը» նվաճեցին աշխարհի ու եվրոպայի չեմպիոններ ֆրանսիացիները:

Երրորդ տեղը խաղարկեցին Բրազիլիայի եւ Ավստրալիայի ֆուտբոլիստները: 1-0 հաշվով հաղթեց եւ մրցանակակիր դարձավ Ավստրալիայի հավաքականը:

Ճապոնիայի եւ Կորեայի ճանապարհին

Հարավային Ամերիկայի երկրների հավաքականներն անցկացրին աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի 13-րդ տուրի հանդիպումները:

Ուրուգվայի եւ Բրազիլիայի հավաքականների հանդիպումը չկայացավ, քանի որ աշխարհի քառակի չեմպիոնները հանդես էին գալիս «Կոնֆեդերացիաների գավաթի» խաղարկությունում:

Ներկայացնենք խաղերի արդյունքներն ու մրցաշարային աղյուսակը:

Արգենտինա-Կոլումբիա՝ 3-0, Բոլիվիա-Վենեսուելա՝ 5-0, Պարագվայ-Չիլի՝ 1-0, Պերու-Էկվադոր՝ 1-2:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արգենտինա	13	10	2	1	33–11	32
2. Պարագվայ	13	8	2	3	21–11	26
3. Էկվադոր	13	8	1	4	17–16	24
4. Բրազիլիա	12	6	3	3	22–11	21
5. Կոլումբիա	13	5	4	4	12–12	19
6. Ուրուգվայ	12	5	3	4	13–8	18
7. Բոլիվիա	13	3	4	6	13–19	13
8. Պերու	13	3	3	7	12–17	12
9. Չիլի	13	3	1	9	12–18	10
10. Վենեսուելա	13	1	1	11	8–40	4

Ռմբարկուներ՝ Ռոմարիո (Բրազիլիա), Դելգադո (Էկվադոր), Կրեսպո (Արգենտինա)՝ 8-ական գոլ:

Կովկասի տարածաշրջանային բնապահպանական կենտրոն/ՏԲԿ/ Կովկաս

2001 թ. դրամաշնորհների ծրագիր հասարակական կազմակերպությունների (ՀԿ) համար

- Մշտական գործող դրամաշնորհներ
- Փոքր դրամաշնորհներ
- Հատուկ դրամաշնորհներ
- Անդրսահմանային դրամաշնորհներ

Դրամաշնորհների ծրագիրը նախատեսված է եւ ուղղված Կովկասի (Հայաստան, Ադրբեջան, Վրաստան) այն ՀԿ-ներին, որոնց ծրագրերը նվիրված են շրջակա միջավայրի պահպանման խնդիրների լուծմանը:

Հայտերի ընդունման ժամկետներն են՝ Մշտական գործող դրամաշնորհների համար ժամանակային սահմանափակումներ չկան, իսկ փոքր, հատուկ եւ անդրսահմանային դրամաշնորհների համար մինչեւ 31 հուլիսի, 2001 թ.

Մանրամասն տեղեկություններ կարող եք ստանալ հետեւյալ աղբյուրներից՝

- Կովկասի ՏԲԿ գրասենյակ-Վրաստան, 380062 Թիֆլիս, Ճավճավաձեի 74, սենյակ 804
  Հեռ. (+995 32) 25-36-49/48,
  էլ. փոստ, rec@caucasus.net
- Կովկասի ՏԲԿ լրագրի երկրորդ թողարկումում, որը կարող եք պատվիրել՝ գրելով. infocom.rec@caucasus.net
- Կովկասի ՏԲԿ ինտերնետի էջում- http://rec.caucasus.net

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Օժանդակության հիմնադրամ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ-ի արվեստ եւ մշակույթ ծրագիրը հայտարարում է մրցույթ էլեկտրոնային վիրտուալ պատկերասրահի ստեղծման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել տվյալ բնագավառում փորձ ունեցող կազմակերպությունները:

Ծրագրերն ընդունվում են ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում մինչեւ 2001 թ. հուլիսի 2-ը: Մրցույթի վերաբերյալ կկայանա խորհրդատվական հանդիպում հունիսի 18-ին, ժ. 18:00-ին: Մրցույթի նկարագրությունը եւ դիմումի ձեւն անհրաժեշտ է ստանալ ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում, հետեւյալ հասցեով

Երեւան 10, Պուշկինի 1, բն. 2, հեռ. 542-119, 541-719, 543-901

E-mail: armine@osi.am, ինչպես նաեւ www.osi.am

For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
Panasonic EB-BS 450 մոդելի բջջային հեռախոս:
Հեռ. 529353, (09)429353

Տեղեկատվական թողարկում

ՀՀ կառավարության «Պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն օգտագործելու եւ օտարման տրամադրելու կարգը հաստատելու մասին» որոշման կիրարկումն ապահովելու նպատակով Երեւանի քաղաքապետը որոշում է ընդունել, համաձայն որի այսուհետեւ Երեւան քաղաքում պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերն օտարվելու են աճուրդային կարգով եւ վարձակալությամբ տրվելու են մրցույթով:

Աճուրդային կարգով օտարվելու եւ մրցույթով վարձակալության տրամադրելու համար հողամասերն առանձնացվում են Երեւանի քաղաքապետի որոշմամբ՝ Երեւանի քաղաքապետարանի ճարտարապետության եւ քաղաքաշինության վարչության ներկայացմամբ: Հողամասերի ընտրությունը կատարվում է՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերին համապատասխան ՀՀ կառավարության (կամ) Երեւանի քաղաքապետի հանձնարարությամբ, Երեւանի թաղային համայնքների ղեկավարների միջնորդագրերի, ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց դիմումների ու հայտերի հիման վրա:

Հողամասերի օտարումն ուղղակի վաճառքի միջոցով կատարվում է օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ Երեւանի քաղաքապետի որոշումներով ՀՀ իրավաբանական անձանց եւ քաղաքացիների դիմումների հիման վրա: Այս կարգով է կատարվում նաեւ հողամասերի անհատույց (մշտական) օգտագործման տրամադրումը՝ բացառությամբ քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելու դեպքերը: Աճուրդով օտարված հողամասի հատակագիծը պատրաստվում է հանձնաժողովի արձանագրության ներկայացմամբ:

Երեւանի քաղաքապետի 2001 թ. հունիսի 1-ի թիվ 551 որոշման 2-րդ հավելվածով հաստատվել է պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովի կազմը:

Հայտարարություն

Երեւանի քաղաքապետարանի պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության մրցութային հանձնաժողովը հայտարարում է բաց մրցույթ ներքոհիշյալ քաղաքաշինական հողերի երկարատեւ վարձակալության՝ այդ տարածքներում հասարակական, արտադրական նշանակության շենքերի եւ շինությունների կառուցում իրականացնելու նպատակով:

Համառոտ տեղեկություններ մրցույթով վարձակալության տրամադրվող հողամասերի մասին

Հ/հ	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Մակերեսը (քմ)	Օգտագործման նպատակը
1	2	3	4
1.	Շիրազի փող. ծախսկողմյան մասում	1000	Առեւտրի, կենցաղ-սպասարկման սրահի շինարարության համար
2.	Թբիլիսյան խճուղու վրա ռադիոկայմին հարող տարածք	360	Կենցաղ-սպասարկման սրահի կամ շինանյութերի վաճառքի բազա կառուցելու համար
3.	Արին-Բերդի փող. մսի կոմբինատի հարեւանությամբ	6038	Թռչնամսի արտադրություն կազմակերպելու համար
4.	Գ. Լուսավորիչ փողոցում «Գլածոր» համալսարանի հարեւանությամբ	200	Սննդի օբյեկտ կամ սրճարան
5.	Խուդյակովի փող. ունիվերսամին հարող տարածք	80	Առեւտրի եւ կենցաղ-սպասարկման սրահի կառուցման համար
6.	Մետրոյի «Հանրապետության հրապարակ» կայարանին հարող տարածք	885	Վարչա-հասարակական շենք

Մրցույթին մասնակցելու իրավունք ունեն

ա. ՀՀ քաղաքացիները
բ. ՀՀ իրավաբանական անձինք եւ օտարերկրյա կազմակերպությունները
գ. Օտարերկրյա քաղաքացիներն ու քաղաքացիություն չունեցող անձինք
դ. Օտարերկրյա պետություններն ու միջազգային կազմակերպությունները

Մրցույթի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու եւ հրավեր (փաթեթով) ստանալու համար ս/թ հունիսի 18-ից մինչեւ հուլիսի 10-ը դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի տնտեսական քաղաքականության եւ ներդրումային ծրագրերի վարչություն (սենյակ 303 եւ 309, հեռ. 54.18.62): Փաթեթի արժեքն է 65 հազ. դրամ: Հայտերն ընդունվում են մինչեւ ս/թ հուլիսի 10-ը:

Մրցույթը կայանալու է Երեւանի քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճում ս/թ հուլիսի 13-ին, ժամը 15:00-ին (Գրիգոր Լուսավորչի 13):

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեւան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը՝

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

100 ժամ
ԱՆՎՃԱՐ
ԻՆՏԵՐՆԵՏ
համակարգչի գնման դեպքում:
Ինչպես նաեւ մոնիտորներ, տպիչներ, սկաներներ...
Բարձր որակ !
Ցածր գներ !

ՀՀ, Երեւան
Թեքեյան Կենտրոն, Խանջյանի 50
Հեռ: (+374 1) 57 88 26, 57 66 59, 57 33 56
Բջջ: (+37499) 07 077
E-mail: info@bi-line.am
WWW. BI-LINE.AM

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Օժանդակության հիմնադրամ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ-ը «Արեւելք-արեւելք» ցանցային ծրագրի շրջանակներում հայտարարում է մրցույթ մասնակցելու «Հեռուստակենտրոնների զարգացումը գյուղական վայրերում» սեմինարին, որը տեղի կունենա Ռումինիայի Տիմիսոարա քաղաքում, ս. թ. հոկտեմբերի 11-ից մինչեւ 13-ը: Սեմինարի նպատակն է ներկայացնել Ռումինիայի, Հունգարիայի, Հարավսլավիայի, Բուլղարիայի, Սլովակիայի գյուղական հեռուստակենտրոնների աշխատանքային մեթոդները:

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել ինքնակենսագրություն (CV), կազմակերպության գործունեության մասին տեղեկություն եւ հեռուստակենտրոնների զարգացման բնագավառում փորձի նկարագրություն: Փաստաթղթերն ընդունվում են ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում մինչեւ 2001 թ. հունիսի 25-ը: Տեղեկությունների համար դիմել հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան 10, Պուշկինի 1, բն. 2,
հեռ. 542-119, 541-719, 543-901
e-mail: armine@osi.am, andranik@osi. am

NGO STRENGTHENING PROGRAM

World Learning/Armenia

ՀԿ ՀԶՈՐԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Համաշխարհային ուսուցում/Հայաստան

«Համաշխարհային ուսուցում» կազմակերպության հասարակական կազմակերպությունների (ՀԿ) հզորացման ծրագիրը հայտարարում է «Հատուկ նախաձեռնությունների դրամաշնորհներ» ծրագիրը եւ ընդունում է հետաքրքրվածության արտահայտման հայտեր արդեն կայացած այն ՀԿ-ներից, որոնք զբաղվում են բնապահպանական խնդիրներով:

Սպասված հատուկ նախաձեռնությունները ներառում են հետեւյալ խնդիրները.

- Հրազդանի կիրճի մաքրմանն ուղղված ծրագրեր
- Քարոզարշավ՝ Հրազդանի կիրճի բնակիչների եւ գործարարների գիտակցությունը կիրճի բնապահպանական խնդիրների շուրջ բարձրացնելու նպատակով
- Հրազդանի կիրճի էկոլոգիական վիճակի պաշտպանության համար հարեւանային-համայնքային միությունների ստեղծում՝ կազմված կիրճի բնակիչներից եւ տեղի գործարարներից
- Կրթական քարոզարշավներ դպրոցահասակ երեխաների համար՝ Հրազդանի կիրճում երկարօրյա ամառային ճամբարների կազմակերպման միջոցով:

Հետաքրքրվածության արտահայտման հայտերի ձեւերը կարող եք վերցնել Համաշխարհային ուսուցման Երեւանյան գրասենյակից (**Մոսկովյան 24, բն. 1**): Հայտերը պետք է հանձնել **ոչ ուշ, քան հունիսի 18-ը, 2001 թ.**: Նշված ժամկետից ուշ ներկայացված հայտերը քննարկման ենթակա չեն: Այս փուլում ծրագրի առաջարկներ չեն ընդունվում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել՝
Համաշխարհային ուսուցում
Մոսկովյան 24, բն. 1
հեռ.՝ 582620, 520851, 543576
ֆաքս՝ 543578
էլ. փոստ՝ office@worldlearning.am

@rminco Global Telecommunications
Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ